

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

26 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Anatolie Țurcan,

Judecători - Elena Cobzac, Victor Boico, Nicolae Craiu, Victor Burduh,

judecând fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către inculpații Ctitor Natalia și Postolachi Nicolae, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2019, în cauza penală în privința lui

*Ctitor Natalia Mihail, născută la xxxxx,
originară și domiciliată în munxxxxx;*

*Postolachi Nicolae Pentru, născut la xxxxxx
, originar și domiciliat xxxxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 05.03.2012 - 30.06.2015;

Instanța de apel: 22.07.2015 - 09.02.2016;

Instanța de recurs: 17.05.2016 - 20.12.2016;

Instanța de apel: 06.02.2017 - 22.05.2017;

Instanța de recurs: 24.07.2017 - 03.10.2017;

Instanța de apel: 10.11.2017 - 09.04.2019;

Instanța de recurs: 25.06.2019 - 26.05.2020.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Dubăsari din 30 iunie 2015, Ctitor Natalia a fost condamnată în baza art.191 alin.(2) lit. b) Cod penal, la amendă în mărime de 800 unități convenționale, echivalentul a 16 000 lei, cu privarea de dreptul de a gestiona întreprinderi agricole pe termen de 4 ani și procesul penal în baza art.352 alin.(1) Cod penal, a fost încetat din motivul expirării termenului prescripției tragerii la răspundere penală.

Postolachi Nicolae, a fost condamnată în baza art.191 alin.(2) lit. b) Cod penal, la amendă în mărime de 650 unități convenționale, echivalentul a 13 000 lei, cu privarea de dreptul de a gestiona întreprinderi agricole pe termen de 3 ani, procesul penal în baza art. 179

alin.(1) Cod penal, a fost încetat din motivul expirării termenului prescripției tragerii la răspundere penală.

Acțiunile civile înaintate de Berzan Valentina către Ctitor Natalia cu privire la încasarea sumei de 55 100 lei cu titlu de prejudiciu material și Tataruș Sergiu, Tataruș Ecaterina către Postolachi Nicolae cu privirea la încasarea în contul fiecăruia a câte 50 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, au fost lăsate fără soluționare.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, în perioada lunii noiembrie 2009, data exactă în cadrul cercetării judecătorești nu a fost stabilită, fondatorul și administratorul SRL „Pan-Doragro”, Ctitor Natalia, împreună și după o prealabilă înțelegere cu Postolachi Nicolae, au delapidat avere străină, adică ilegal au însușit bunurile, care reprezintă cota valorică a cetașilor fostei întreprinderi agricole AF „Doroțcaia”, care au fost încredințate în administrare, și anume: o cositoare CPS-5 cu n/î xxxxx în valoare de 13 750 lei; un preț de sortiment cu n/î 4067 în valoare de 2 100 lei; un tractor marca/model „T-25” cu n/î 4632 în valoare de 2 900 lei; o marcatoare de îngrășămintă model HPY-0,5 cu n/î xxxxx în valoare de 350 lei; o remorcă marca/model „2 PTS4” cu n/î xxxxx în valoare de 1 900 lei, pe care le-au înstrăinat în mare parte unor persoane neidentificate. Prin aceste acțiuni, cetașilor le-a fost cauzat un prejudiciu material în sumă de 21 000 lei.

La fel, Ctitor Natalia în una din zilele lunii octombrie 2011, data exactă în cadrul cercetării judecătorești nu a fost stabilită, aflându-se în sxxxxx, exercitând un drept presupus, considerând că are dreptul de înstrăinare asupra bunului ce aparține altei persoane și care este pus sub sechestru, adică asupra tractorului model „K-701”, n/î D BA xxxxx cu prețul de 55 100 lei, care este înmatriculat după V. Berzan și asupra căruia prin încheierea Judecătoriei Dubăsari din 20 martie 2009, s-au aplicat măsuri de asigurare a acțiunii, fiind interzis părților Berzan Valentina și SRL „Pan-Doragro” în persoana administratorului Ctitor Natalia să înstrăineze tractorul indicat, în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, printr-un contract de vânzare-cumpărare, a vândut tractorul vizat locuitorului com. Calinovca, r-nul Dubăsari, Șuvachin Alexandru, cauzând astfel daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice.

Postolachi Nicolae la 18.12.2011, aproximativ la ora 23³⁰, cu scopul pătrunderii și rămânerii ilegale în domiciliul persoanei, a intrat fără consimțământul lui Tataruș Sergiu în gospodăria acestuia, amplasată în sxxxxx, apoi, continuând acțiunile sale infracționale, a bătut în ușa casei și la moment ce proprietarul Tataruș Sergiu a deschis, i-a aplicat o lovitură în regiunea capului, cauzându-i conform raportului de examinare medico-legală nr.379 din 19 decembrie 2011, vătămări corporale ușoare. Apoi la somația proprietarei Tataruș Ecaterina a refuzat să părăsească imediat domiciliul.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Procurorul, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanța, prin care, Ctitor Natalia să fie recunoscută vinovată și condamnată în baza art.191 alin.(2) lit. b) Cod penal, la 4 ani închisoare, cu executarea în penitenciar pentru femei de tip semiînchis, cu privirea de dreptul de a ocupa funcții administrative în cadrul întreprinderilor agricole ce gestionează bunuri arendate, pe termen de 5 ani și încetat procesul penal în baza art.352 alin.(1) Cod penal, din motivul expirării termenului prescripției tragerii la răspundere penală.

Postolachi Nicolae să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art.191 alin.(2) lit. b) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis fără privarea de dreptul de a ocupa funcții, în baza art.179 alin.(2) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu art.84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate de stabilit definitiv lui Postolachi Nicolae pedeapsa 4 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, iar potrivit art.90 Cod penal, executarea pedepsei să fie suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 5 ani.

De încasat de la Postolachi Nicolae în beneficiul lui Tataruș Sergiu suma de 10 000 lei, iar în beneficiul lui Tataruș Ecaterina suma de 5 000 lei.

În motivarea apelului procurorul a invocat că, la stabilirea pedepsei instanța de judecată nu a ținut cont de criteriile de individualizare a pedepsei, stipulate în art.75 Cod penal, iar pedeapsa sub formă de amendă nu reprezintă ca o pedeapsă echitabilă, mai mult, Ctitor Natalia nu a recunoscut vina, nu a restituit paguba cauzată în urma infracțiunii, dar prin diverse metode a încercat să ducă în eroare instanța de judecată.

La fel, inculpatul Ctitor Natalia a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.191 alin.(2) lit. b) Cod penal, asupra cetașilor fostei întreprinderi agricole AF „Doroțcaia” fiind persoane în etate și faptul dat a fost folosit de Ctitor Natalia la momentul săvârșirii infracțiunii, iar lipsa oricăror prejudecăți la realizarea scopului infracțional urmează a fi apreciat în mod obligatoriu la determinarea pedepsei.

Referitor la pedeapsa aplicată lui Postolachi Nicolae, procurorul a invocat că, pentru infracțiunea prevăzută de art.191 alin.(2) lit. b) Cod penal, aceasta nu este echitabilă și nu corespunde criteriilor prevăzute de art.75 Cod penal.

Subsidiar apelantul a invocat că, este nejustificată constatarea instanței la momentul încadrării juridice a faptei infracționale prevăzute penal de la alin.(2) la alin.(1) art.179 Cod.

Prima instanța a dat apreciere subiectivă percepției inculpatului Postolachi Nicolae precum că, acesta și apărarea nu au cunoscut că, le este incriminat semnul prevăzut la alin.(2) art.179 Cod penal, și anume „cu aplicarea violenței sau cu amenințarea aplicării ei”.

3.2. Inculpatul Postolachi Nicolae, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare pe ambele capete de învinuire.

În motivare a invocat că, acuzarea a fost axată în special pe procura eliberată lui Postolachi Nicolae la 30 noiembrie 2009 de SC „Pan-Doragro” SRL, în persoana administratorului Ctitor Natalia, care a fost propusă de a fi ridicată pentru a fi anexată la materialele cauzei penale de însăși Postolachi Nicolae care în atare mod intenționa să demonstreze că competențele încredințate lui țineau doar de deservirea bunurilor materiale. Prima instanța a pus la îndoială valoarea probatorie atribuită de acuzator procurii menționate invocând că „de iure” Postolachi Nicolae nu a obținut niciodată calitatea de administrator, nefiind înregistrate în vreun mod legal aceste împuterniciri ale acestuia, deși „de facto” se comporta ca un adevărat administrator.

În cazul în care lipsește o dispoziție a legii sau un raport juridic încheiat între părți privind obligația de a administra bunurile, ultimul nu întrunește calitatea de subiect al infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. b) Cod penal.

În cazul în care ambilor inculpați le este incriminată săvârșirea unei infracțiuni, în cazul

coautoratului este necesar ca ambii făptuitori să aibă împreună sarcina administrării.

Astfel, apelantul a considerat că, prima instanța indicând că nu contează la calificarea acțiunilor lui Postolachi Nicolae, dacă el o ajută pe Ctitor Natalia la delapidarea bunurilor având sau nu împuterniciri de administrator.... ”, pune la îndoială circumstanțele în care a avut loc tranzacția de transmitere în arendă lui Tomșa Gheorghe a presului de sortiment, care s-a petrecut în baza contractului din 15 octombrie 2010, încheiată urmare a deciziei lui Ctitor Natalia.

Instanța a luat o atitudine obiectivă față de depozițiile lui Caisîn Alexandru și Tomșa Gheorghe, depuse în față instanței, formulând o concluzie eronată precum că hotărârea privind transmiterea presului de sortiment ar fi fost luată unipersonal de către Postolachi Nicolae.

Subsidiar apelantul a invocat că, atât pe parcursul urmăririi penale, precum și a cercetărilor judecătorești nu a fost verificată prezența presului de sortiment la pretinsul loc de depozitare, cu examinarea lui sub toate aspectele în vederea stabilirii identității lui.

Prima instanță acceptând în calitate de material probatoriu lămuririle depuse de Postolachi Nicolae și Ctitor Natalia la 08.12.2009 și la 25.03.2010, deși înscrisurile respective au fost depuse până la pornirea urmăririi penale, fără a fi administrate în calitate de probe de către organul de urmărire penală și nici nu au fost incluse în lista probelor din rechizitoriu.

Deci, instanța făcând referință la aceste înscrisuri ca la material probatoriu ce întemeiază vinovăția inculpaților, dar nu le-a dat citire în cadrul cercetărilor judecătorești, totodată lipsind părțile la proces de posibilitatea de a lua cunoștință cu ele, inclusiv și inculpații, privându-i pe aceștia de dreptul de a se expune asupra temeiniciei acestor documente.

Acuzarea pe capătul de învinuire incriminat în baza art.179 alin.(2) Cod penal, a admis o interpretare selectivă a faptelor, inclusiv a eludat analiza laturii subiective a acțiunilor lui Postolachi Nicolae, anume motivația acțiunilor acestuia, ceea ce la părerea apelantului este un element major pentru calificarea corectă a acțiunilor acestuia.

La fel, faptul acțiunilor huliganice a lui Tataruș Sergiu și a distrugerii în cadrul lor a mobilei și a veselei, au fost confirmate pe parcursul urmăririi penale de către martorii Bacioi Ion, Lucov Vladimir și însăși partea vătămată, or, la intervenția persoanelor ce se aflau în bar, acțiunile lui Tataruș Serghei au fost contracarate, el a refuzat să achite paguba spunând că nu mai are la el bani și totodată, precizând că dacă vrea bani pentru mobilă și veselă să vină să se achite la el acasă, circumstanțe confirmate în instanța de judecată de martorul Gherlac Serghei.

Astfel, rezultă cu certitudine că, nu se poate reține infracțiunea de violare de domiciliu prevăzută de art.179 alin.(2) Cod penal, fiindcă inculpatul nu a pătruns ilegal în domiciliul unei persoane, mai mult, acesta nu intenționa să rămână acolo, fiind conștient că a venit 1) cu consimțământul și la invitația gazdei; 2) a plecat imediat de acolo fără a-și exprima refuzul să plece.

3.3. Inculpata Ctitor Natalia, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare pe ambele capete de acuzare, din motivul lipsei componentei de infracțiune.

În motivare a invocat că, prima instanță în mod similar rechizitoriului, nu a indicat în partea descriptivă a sentinței de condamnare descrierea faptei infracționale, considerată ca fiind dovedită, fiind indicat locul, timpul și modul săvârșirii ei, nu s-a pronunțat dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită sau nu, dacă fapta a fost săvârșită de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost săvârșită.

Prima instanță trebuia să sesizeze că, la dosar sunt mai multe adresări, parvenite de la

aceleași persoane, în privința aceluiași obiecte, dar cu indicarea diferitor perioade de înstrăinare a tehnicii agricole.

Mai mult, solicitând primei instanțe de a fi anexat la materialele cauzei, un set de acte, în original, printre care un număr impunător de recipise, semnate de deținătorii cotelor valorice, instanța respingând demersul, a omis a se expune asupra acestui fapt.

Prima instanță s-a bazat în exclusivitate pe presupuneri, a interpretat eronat, părtinitor și excesiv în defavoarea inculpatelor nu doar probele acuzării, ci și probele apărării, a omis de a consemna în sentința declarațiile martorilor depuse în favoarea inculpatelor, a consemnat eronat în sentința declarațiile unor martori, care diferă de cele declarate nemijlocit în ședința de judecată.

În sentința lipsesc declarațiile expuse în ședința judiciară de Semionov Ion și Mîrza Maria, care la 16.10.2013 și respectiv, la 17.10.2013, au menționat că și-au valorificat cota valorică, iar Ctitor Ion - având calitatea procesuală de parte vătămată și martor, având scop de răzbunare pe Ctitor Natalia, a indus instanța în eroare, acestuia fiindu-i valorificată cota valorică, de către Ctitor Mihail - fratele său, din plin, iar actele ce confirmă valorificarea cotei valorice, au fost nimicite.

La fel, instanța neîntemeiat a constatat că „Ctitor Mihail, ca de fapt și majoritatea liderilor, utilizau bunurile oamenilor fără încheierea contractelor și nici nu le plătea pentru folosința lor”, constatări făcute fără suport probatoriu și fiind în contradicție cu declarațiile martorilor: Semionov Ion, Mîrza Maria, Ursu Gheorghe, Berzan Valentina și Ciudin Marina, care au relatat că a fost valorificată cota valorică de către Ctitor Mihail.

Prima instanță a manifestat neobiectivism, părtinire și presupunere, expunând constatarea sa, precum că, inculpatul, împreună cu tatăl său, au încheiat Actul de primire-predare a tehnicii din 01 martie 2005, clandestin, în așa mod ca cotașii să nu poată urmări soarta bunurilor lor, și că cotașii în 2008 nu cunoșteau că GȚ „P.A.N.M.” nu exista, fapt confirmat prin declarațiile lui Semionov Ion, Berzan Valentina, Ctitor Petru și Mîrza Maria, constatări care nu ar fi existat dacă prima instanță respecta prevederile art.101 Cod de procedură penală.

Respingând argumentele apărării că, drept dovadă a faptului că cota valorică a fost valorificată de Ctitor Mihail, pot servi inacțiunile unor cotași de înaintare a pretențiilor materiale sau acțiuni în judecată de obligare a GȚ „P.A.N.M.” de valorificare a cotei valorice, prima instanță a încălcat principiul egalității armelor.

Prima instanță, indicând în sentință că, la materialele cauzei este anexat actul de primire-predare a 2 unități de tehnică, printre care o remorcă „2PTS4” cu n/î xxxxx - obiect material al infracțiunii imputate inculpatului, care a fost transmisă de către Ctitor Ion, în ianuarie 2008 unor persoane, a calificat proba dată împotriva lui Ctitor Natalia, fără a ține cont că declarațiile martorilor se contrazic cu expunerile aceluiași martori în recursul din 19 decembrie 2008, într-o cauză civilă, la care a fost anexat actul de primire-predare din ianuarie 2008, precum că tehnica a fost transmisă altor persoane, care se folosesc de ea în scopuri personale.

Instanța a ignorat faptul că, Ctitor Ion, în calitate de martor a declarat instanței, la 22.10.2013, că în perioada anilor 2006 - 2008 nu a transmis terților tehnică agricolă, ulterior, la 21 mai 2014, Ctitor Ion și-a amintit că a transmis totuși temporar, lui Bacioi Valeriu, un curățător de grâne, fără acte, declarații care sunt contradictorii.

La fel, prima instanță, în mod eronat a pus la baza învinuirii lui Ctitor Natalia de săvârșirea infracțiunii de delapidare înscrisurile: procesul-verbal nr.1 din 17 martie 2010 și actul din 07 octombrie 2011 al comisiei de revizie a SRL „Pan-Doragro”, fiindcă Ctitor Natalia, în calitate de fondator și administrator al SRL „Pan-Doragro” nu a instituit o comisie de revizie și nu a autorizat pe cineva de a pătrunde pe teritoriul întreprinderii pentru inspectări.

Despre faptul că presul și remorca nu au fost delapidate, au confirmat Caimac Tudor și Ctitor Petru, care în perioada de referință activau în calitate de paznici pe teritoriul depozitelor și nu au relatat despre asemenea mișcări a tehnicii, aceste deplasări neavând loc.

Prima instanță incorect a calificat și criticat hotărârea irevocabilă a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 09.12.2010, privind constatarea posesiunii și recunoașterea dreptului de proprietate, dobândit prin uzucapiune a SRL „Pan-Doragro” asupra unor bunuri mobile, indicate în actul de primire-predare a tehnicii din 01 martie 2005, înscrisul fiind prezentat instanței, pentru a demonstra faptul că regimul juridic al bunurilor mobile, primite de SRL „Pan-Doragro” prin actul de primire-predare din 01 martie 2005, era constatat prin hotărâre irevocabilă, ca fiind proprietate privată a SRL „Pan-Doragro”, dobândită prin uzucapiune.

O altă probă calificată eronat în detrimentul lui Ctitor Natalia, constituie demersul acesteia din 23 august 2010, prin care s-a solicitat încetarea urmăririi penale, instanța a ignorat explicațiile inculpatului în privința actului dat, precum că temei pentru depunerea demersului, a servit faptul că Ctitor Natalia a cunoscut despre începerea urmăririi penale pe cauza penală nr.2010130102, privind însușirea ilegală de către factorii de decizie a SRL „Pan-Doragro” a proprietății unor persoane.

Mai mult, prima instanță a pus la baza concluziilor sale, unele explicații ale inculpaților, date organului de urmărire penală în afara procesului penal, în perioada martie - iunie 2010, care însă, nu au fost cercetate nemijlocit în ședințele judiciare pe cauza dată, iar acuzatorul nu le-a indicat în lista de probe, anexată la rechizitoriu și nu a cerut examinarea lor în cadrul dezbaterilor judiciare.

Prima instanță, în mod abuziv a atribuit un regim legal acțiunilor contabilului SRL „Pan-Doragro” - Berzan Valentina, care în anul 2006, fără a informa și primi aprobarea lui Ctitor Natalia, ca unic fondator și organ de decizie a SRL „Pan-Doragro”, a exclus din evidența contabilă mijloacele fixe ale societății, acțiunile acestei fiind contrare prevederilor imperative ale legislației fiscale, contabile și civile.

Referitor la cositoarea model KPS 5 - obiect al cauzei, instanța nu a luat în considerare explicațiile lui Ctitor Natalia, privind faptul că Ctitor Ion a menționat în ședințele de judecată, că a pus la evidentă în anul 2006, toată tehnica agricolă, iar cositoarea model KPS 5 nu a pus-o, deoarece se afla în câmp.

În sentință, prima instanță s-a axat în preponderență, pe declarațiile martorilor, în mare măsură contradictorii, care au auzit despre regimul juridic al tehnicii SRL „Pan-Doragro”, au auzit că se fură, presupun că este cotă valorică, presupun că tehnica se repară.

Prima instanță a ignorat declarațiile lui Ctitor Ion, care a avut calitatea de administrator al SC „Pan-Doragro” SRL în perioada ianuarie 2006 - septembrie 2008 și care a declarat, la 22 octombrie 2013, că fiind revocat din septembrie 2008 nu a transmis noului administrator a SRL „Pan-Doragro” (Ctitor Natalia) actele întreprinderii și tehnica, motiv ce a servit pentru adresarea ultimei în judecată, cu cererea de înlăturare a impedimentelor în gestiunea

întreprinderii, prin ce se confirmă că inculpatul nu a avut acces real și nu a posedat de facto tehnica agricolă a societății, inclusiv acele bunuri, care se impută, ca fiind delapidate.

De asemenea, în mod ilegal, instanța a admis și argumentat, în calitate de probă raportul de expertiză nr.4780/4781 din 25 aprilie 2014, administrat la dosar de partea acuzării, prin care s-a constatat probabilitatea apartenenței semnăturii lui Semionov Ion pe actul de primire-predare din 01 martie 2005, dat fiind faptul, că această probă este nulă, în condițiile prevederilor art.art.145 alin.(4), 251 alin.(4) Cod de procedură penală.

Mai mult, prima instanța nu a dat apreciere obiectivă și critică declarațiilor expertului Irjanova Ina, care a relatat instanței, că nu a cunoscut despre faptul că actul supus expertizării (actul de primire-predare din 01 martie 2005), a fost deja expertizat, contrar faptului că pe actul primit pentru expertizare de către expertul Irjanova I., era aplicată deja impresiunea ovală „CNEJ MJ RM n. 7”, acțiune ce confirmă că actul dat a fost supus la careva investigații criminalistice.

Prima instanța a examinat unilateral doar probele, actele și înscrisurile prezentate de partea acuzării și de martorii acestuia, fapt ce a condus la încălcarea principiului egalității și echității în cadrul examinării unei cauze penale în instanța de judecată.

În cadrul cercetării judecătorești nu a fost stabilit clar cine are calitatea procesuală de parte vătămată și care sunt pretențiile separate față de prejudiciul moral sau material care a fost pricinuit de inculpată.

Subsidiar apelantul a invocat că, prima instanța, intenționat nu a dat apreciere atribuțiilor comisiei de revizie și de distribuire a cotelor valorice care a fost formată în cadrul SRL „Pan-Doragro”, deoarece acțiunile acestora au fost samavolnice, fără careva atribuții delegate din partea SRL „Pan-Doragro”, drept urmare cele 7 persoane, membre a comisiei date, au exercitat un drept presupus în mod arbitrar prin încălcarea unor norme stabilite de legislația în vigoare, nu s-a expus și nu a dat apreciere procesului-verbal din 04 decembrie 2009, în care se observă semne vădite de falsificare a semnăturilor, o parte din ele fiind efectuate de aceeași persoană, având aceeași configurație, formă, mărime, nefiind anexate la acesta împuternicirile și lista participanților însoțită de semnătura persoanei participante la adunarea generală.

În cadrul cercetării judecătorești nu au fost prezentate probe referitor la metoda și forma de încredințare în administrarea inculpatului Ctitor Natalia a tehnicii agricole, nu a fost prezentat un contract între cotași și inculpat, un act de predare-primire, un proces-verbal și un alt tip de document ce ar demonstra că anume această tehnică agricolă a fost însușită ilegal de către inculpat sau a fost încredințată în administrarea acestuia.

Pe parcursul cercetării judecătorești și la emiterea sentinței de condamnare instanța nu a luat în considerație că tehnica ce se presupune că a fost delapidată de Ctitor Natalia nu a existat ca bun mobil, deoarece conform actelor contabile și altor acte această tehnică avea uzură de 100%, era de o perioadă îndelungată decontată, drept urmare această tehnică prezenta doar fier uzat și respectiv nu putea fi cauzat un prejudiciu moral sau material, astfel la momentul intentării urmăririi penale aceste bunuri mobile nu existau.

Referitor la învinuirea prevăzută de art.352 alin.(1) Cod penal, apelantul a indicat că, este neîntemeiată și ilegală, fiind contradictorie probelor acumulate de acuzator și celor administrate de partea apărării, pe care prima instanță le-a constatat și interpretat extensiv

defavorabil inculpatului Ctitor Natalia.

Învinuirea inculpatului în acte de samavolnicie asupra tractorului model K-701, înregistrat pe numele Berzan Valentina cu n/î D BA xxxxx, înstrăinându-l lui Ivanov Mihail, locuitor al s. Calinovca, r-nul Dubăsari, nu se confirmă prin probele administrate la dosar, or acestea stabilesc lipsa componentei de infracțiune prevăzută de art.352 alin.(1) Cod penal și care, în temeiul art.390 alin.(1) pct. 1) Cod de procedură penală, trebuiau să servească pentru prima instanța temei de adoptare a sentinței de achitare.

Prima instanța a omis a se expune asupra faptului că tractorul model K-701, înregistrat pe numele lui Berzan Valentina cu n/î D BA xxxxx și tractorul model K-701, înregistrat pe numele lui Ivanov Mihail cu n/î D BA 934, fiind cumpărat de ultimul de la GȚ „P.A.N.M.”, sunt distincte, fapt confirmat și de către Ctitor Ion, Ctitor Anatolie, Arhipov Serghei, Șapovalov Igor și Berzan Valentina, asupra ordonanței de neîncepere a urmăririi penale din 06 octombrie 2010, prin care se menționează, că Ctitor Natalia, având bănuieli că, de către Ctitor Ion și Berzan Valentina, se întreprind acțiuni de nimicire a tractorului model K-701, n/î D BA xxxxx, sechestrat în baza încheierii Judecătoreiei Dubăsari din 20 martie 2009, în cadrul cauzei civile, pentru a face imposibilă executarea hotărârii, în cazul în care cerințele inculpatului vor fi admise, a adresat plângere către organele de ocrotire a normelor de drept.

Prima instanța, neîntemeiat a pus la baza vinovăției inculpatului, în săvârșirea infracțiunii de samavolnicie, descrierea făcută de martorul Ctitor Anatolie a tractorului lui V. Berzan și care, în opinia presupusă a instanței, se regăseau la tractorul vândut de Ctitor Natalia.

Mai mult, prima instanța, în formularea soluției pe cazul dat, a ignorat argumentele inculpatului Ctitor Natalia privind faptul că la 06 martie 2013, martorul Vîrlan Vasile, inginer a „Intehagro” Orhei, a declarat că anterior acceptării cererii de înmatriculare a tractorului model K-701, n/î O RC 291, a verificat personal identitatea tractorului.

Această probă, în coroborare cu faptul că, la 20 octombrie 2010, un alt inginer a „Intehagro” Criuleni - Novacovschi Valeriu, a verificat și înmatriculat pe numele lui Ivanov M., tractorul model K-701 vândut de GȚ „P.A.N.M.”, combat suplimentar ipoteza acuzatorului privind manipularea numărului de șasiu a tractorului model K-701 și formulează concluzia, că 2 ingineri ai „Intehagro”, având experiență bogată în domeniu, nu au depistat urme de manipulare ale atributelor de identificare a tractorului model K-701, în caz contrar, în mod inevitabil dacă acestea se depistau, refuzau operarea înmatriculării și solicitau efectuarea expertizei sau sesizau organele competente.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2016, au fost respinse ca nefondate apelurile, cu menținerea sentinței.

4.1. La adoptarea soluției date, instanța de apel a reținut că, faptele incriminate lui Ctitor Natalia și Postolachi Nicolae în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. b), c) Cod penal, și-au găsit confirmare prin prisma probelor prezentate și cercetate în cadrul ședințelor de judecată în prima instanța și verificate în instanța de apel, și anume: declarațiile reprezentantului părților vătămate Semionov Ion, martorilor Berzan Valentina, Ctitor Ion, Caimac Fiodor, Polevoi Stepan, Caisîn Alexandru, Semionov Petru, Ctitor Petru, Mîrza Maria, Bacioi Valeriu și Ursu Gheorghe, expertului Irjanova Ina; plângerea din 24 mai 2010 depusă de către Nicolaev Nicolae, Mîrza Maria, Semionov Ion, Berzan Valentina, Berzan Vladimir, Dicusar Ion și Grigoriev Andrei privind tragerea la răspundere a lui Ctitor Natalia (f.d.2 vol.I);

procesul-verbal al adunării generale a cetașilor și reprezentanților deținătorilor de teren agricol și cotelor-părți valorice conform certificatelor de proprietate a 2 gospodării și anume SRL „Pan-Doragro” și SRL „Cip-Doragro” din 16 martie 2010 (f.d.3-8 vol.I); procesul-verbal nr. 1 din 17 martie 2010, al comisiei de revizie a cotei valorice a cotașilor aflați la SRL „Pan-Doragro” și SRL „Cip-Doragro”, cu anexă (f.d.9-11, vol.I); procesul-verbal nr.3 al ședinței comisiei de privatizare a bunurilor întreprinderii agricole AF „Doroțcaia” din 07 iulie 2000 (f.d.34-41, vol.I); actul de primire-transmitere din 07 iulie 2000, a bunurilor atribuite deținătorilor de cote valorice în baza procesului-verbal al comisiei de privatizare (f.d.42-50 vol.I); actul de primire-transmitere din 24 aprilie 2002, în baza procesului-verbal al comisiei de privatizare din 24 februarie 2002, prin care au fost transmise liderului Ctitor Mihail a unui șir de active, altele decât cele din 07 iulie 2000 (f.d.51-54, vol.I); procura din 10 ianuarie 2000 de împuternicire a lui Ctitor Mihail de participare la concursul de distribuire a patrimoniului AF „Doroțcaia” din numele a 34 de persoane (f.d.65, vol.I); ordonanța privind neînceperea urmăririi penale din 21 decembrie 2009, prin care s-a dispus de a nu porni urmărirea penală în baza cererii depuse de Bacioi Vasile, Filipenco Nicolae, Sapojnic Valentin, Grigoriev Andrei și Ctitor Anatolie (f.d.167, vol.I); ordonanța din 11 iunie 2010, privind anularea ordonanței de refuz în începerea urmăririi penale din 21 decembrie 2009 (f.d.169, vol.I); procura din 30 noiembrie 2009, prin care administratorul SRL „Pan-Doragro”, Ctitor Natalia îl împuternicește pe Postolachi Nicolae să efectueze acte de protecție, reparare și conservare a patrimoniului SRL „Pan-Doragro” (f.d.216, vol.I); procura din 23 august 2010, prin care Berzan Valentina, Nicolaev Nicolai, Berzan Vladimir, Dicusar Ion, Mîrza Maria, Grigoriev Andrei și Ctitor Ion îl împuternicesc pe Semionov Ion să reprezinte interesele în fața tuturor organelor de stat, inclusiv celor judiciare (f.d.222, vol.I); ordonanța din 24 august 2010, de recunoaștere a lui Semionov Ion în calitate de reprezentant legal al părților vătămate/civile (f.d.223-224 vol.I); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 26 august 2010, cu planșă fotografică (f.d.232-235 vol.I); procesul-verbal de confruntare dintre Caimac Tudor și Postolachi Nicolae din 13 septembrie 2010 (f.d.248-249 vol.I); certificatele de proprietate privată eliberate în baza procesului-verbal nr.4 din 25 noiembrie 1998, a Comisiei de privatizare a întreprinderii agricole AF „Doroțcaia” (f.d.8-38 vol.II); procesul-verbal de confruntare dintre Caimac Tudor și Semionov Petru din 23 septembrie 2010 (f.d.41 vol.II); actul privind rezultatele reviziei economice-financiare efectuate la SRL „Pan-Doragro” din 21 februarie 2011 efectuat de CCCEC (f.d.146-150 vol.II); procesul-verbal nr.6 al ședinței comisiei de privatizare a bunurilor întreprinderii agricole AF „Doroțcaia” din 26 februarie 2002 (f.d.239-241 vol.II); actul de primire-predare din 15 decembrie 2007, încheiat între SRL „Pan-Doragro” și un grup de cotași cu privire la transmiterea tractorului model K-701 cu n/i 4613 (f.d.47, vol.III); actul din 07 octombrie 2011, al Comisiei de revizie a cotei valorice a cetașilor aflați la SRL „Pan-Doragro” și SRL „Cip-Doragro”, cu anexă (f.d.61-62 vol.III); actul din 01 martie 2005, de primire-predare a mașinilor și utilajelor între GȚ „P.A.N.M.” și SRL „Pan-Doragro” (f.d.71 vol.V); actul de primire-predare, încheiat între SRL „Pan-Doragro” și un grup de cotași, cu privire la transmiterea tractorului model MTZ-80 cu n/i 4604 și remorcii 2PTS4 cu n/i xxxxx (f.d.199 vol.V); procesul-verbal de transmitere a bunurilor sechestrate spre păstrare creditorului, din 28 aprilie 2010, a executorului judecătoresc Gazea Anatolie (f.d.135 vol.VI); hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 09 decembrie 2010, privind constatarea

posesiunii și recunoașterea dreptului de proprietate asupra unor tractoare (f.d.136 vol.VI).

La fel, instanța de apel a reținut că, vina inculpatului Ctitor Natalia în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.352 alin.(1) Cod penal, și-a găsit confirmare prin probe cercetate în cadrul ședințelor de judecată în prima instanța și verificate în instanța de apel, și anume: declarațiile părții vătămate V. Berzan, martorilor I. Ctitor, I. Șapovalov, V. Vîrlan, A. Ctitor și S. Polevoi, plângerea privind înstrăinarea ilegală a tractorului model K-701, depusă la 21 octombrie 2011, de către V. Berzan și I. Ctitor (f.d.149 vol.III); certificatul tehnic de înmatriculare a tractorului model K-701, n/î D BA xxxxx, pe numele lui V. Berzan, eliberat la 19 septembrie 2008 (f.d.152 vol.III); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 01 noiembrie 2011, a teritoriului brigăzii de tractoare (f.d.158-162 vol.III); încheierea din 20 martie 2009 a Judecătoriei Dubăsari, privind aplicarea sechestrului pe tractorul model K-701, n/î D BA xxxxx (f.d.169 vol.III); angajamentul luat de la Ctitor Natalia, din 11 mai 2009, de a nu înstrăina tractorul model K-701, n/î D BA xxxxx, de către executorul judecătoresc (f.d.171, vol.III); contractul de vânzare-cumpărare a tractorului model K-701 din 11 octombrie 2011, încheiat între GȚ „P.A.N.M.” și M. Ivanov, la prețul de 3 000 lei (f.d.179 vol.III); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 25 noiembrie 2011, pe teritoriul brigăzii de tractoare din s. Calinovca, r-nul Dubăsari (f.d.180-184 vol.III); hotărârea din 22 septembrie 2006 a Curții de Apel Economice privind lichidarea GȚ „P.A.N.M.”, sxxxxx (f.d.191 vol.III); certificatul notarial din 19 martie 2010, prin care se atestă faptul că Ctitor Ana este unicul moștenitor a lui Ctitor Mihail, decedat la 05 august 2008 (f.d.194 vol.III); ordonanța de recunoaștere în calitate de parte vătămată a lui V. Berzan, din 02 decembrie 2011 (f.d.201 vol.III); certificatul tehnic de înmatriculare a tractorului model K-701, n/î DBA 934, pe numele lui M. Ivanov, eliberat la 11 octombrie 2011 (f.d.209 vol.III); procesul-verbal de examinare a obiectului din 12 decembrie 2011 (f.d.228 vol.III); certificatul tehnic de înmatriculare a tractorului model K-701, n/î ORC 291, pe numele GȚ „P.A.M.N.”, eliberat la 27 mai 2011 (f.d.233 vol.III); procesul-verbal de ridicare din 09 decembrie 2011 (f.d.4-17 vol.IV); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 20 decembrie 2011, a tractorului model K-701 situat în brigada de tractoare a lui Șuvachin Alexandru din s. Calinovca, r-nul Dubăsari (f.d.20-21 vol.IV); raportul de expertiză nr.4343 din 28 decembrie 2011 (f.d.41 vol.IV); actul din 07 octombrie 2011, al Comisiei de revizie a cotei valorice a cotașilor aflați la SRL „Pan-Doragro” și SRL „Cip-Doragro”, cu anexă (f.d.61-62 vol.III); actul din 15 decembrie 2007 de primire-predare de la SRL „Pan-Doragro” către 11 cotași a tractorului model K-701 cu n/î 4613, în valoare de 55 100 lei (f.d.165 vol.III).

De asemenea, instanța de apel a reținut că, vina inculpatului Postolachi Nicolae în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.179 alin.(1) Cod penal, și-a găsit confirmare prin probe cercetate în cadrul ședințelor de judecată în prima instanța și verificate în instanța de apel, și anume: declarațiile părților vătămate Tataruș Sergiu, Tataruș Ecaterina, martorilor Gherlac Sergiu, Bacioi Ion, Nicolaeva Ala, Bacioi Ștefan, Aslanov Ion, procesul-verbal de sesizare despre săvârșirea infracțiunii, din 21 decembrie 2011, prin care a fost primită plângerea cet. Tataruș Sergiu (f.d.45 vol.IV); procesul-verbal de cercetare la fața locului a gospodăriei cet. Tataruș Sergiu, din 19 decembrie 2011 (f.d.48-50 vol.IV); procesele-verbale de confruntare între părțile vătămate și bănuit (f.d.87-90 vol.IV); raportul de expertiză medico-legală nr.412D din 23 decembrie 2011 (f.d.85 vol.IV).

Astfel, instanța de apel a conchis că, prima instanță corect a constatat că, în perioada anilor 2000-2005 nu au existat raporturi contractuale de transmitere de la cotași către GȚ „P.A.N.M.” a drepturilor patrimoniale în privința tehnicii agricole și, respectiv, la 01 martie 2005, cotașii rămâneau să fie titularii drepturilor pe care le-au obținut în urma privatizării din anii 1998-2002.

Instanța de apel a indicat că, fiind audiat martorul Ciudin Maria, a relatat despre eventualele răscumpărări a cotelor valorice de către Ctitor Mihail, declarații care corect au fost apreciate critic de către prima instanță, iar I. Ctitor, V. Berzan, T. Caimac și M. Mîrza, în ședința de judecată au declarat că, aveau cotă-parte după 2005 în tehnica agricolă.

La fel, instanța de apel a mai indicat că, Gh. Ursu, care a fost adjunctul lui Ctitor Mihail până când să înființeze întreprinderea sa, a declarat că, la GȚ „P.A.N.M.” nu se practică răscumpărarea cotelor valorice asupra tehnicii de la persoane, la fel cum nici nu se achita pentru folosința acesteia.

Excepție reprezenta cota valorică în privința animalelor, precum și faptul că uneori se achita cotașilor pentru folosința terenurilor acestora.

Respingând apelurile, instanța a menționat că, actul din 01 martie 2005, încheiat fără împuterniciri din partea cotașilor, fiind lovit de nulitate absolută sub aspectul potențialului transfer către SRL „Pan-Doragro” a dreptului de proprietate asupra tehnicii agricole menționate în el, nu poate fi invocat ca un temei de dobândire al dreptului de proprietate de către SRL „Pan-Doragro” și implicit Ctitor Natalia asupra ei, fiind irelevant faptul dacă Ctitor Ion și Semionov Ion au semnat sau nu acest act.

Instanța de apel a respins argumentul inculpatului Ctitor Natalia precum că, în toamna 2008, la momentul când i-au fost retrase lui Ctitor Ion împuternicirile de administrator, ultimul deja înstrăinase toată tehnica agricolă aflate în posesia GȚ „P.A.N.M.”, iar ulterior SRL „Pan-Doragro”, fiindcă V. Berzan a explicat căruia fapt se datorează modificările intervenite în bilanțul contabil, și anume, inițial toată tehnica agricolă figura în bilanțul contabil la contul 123 cu valoarea de 487 000 lei, însă, din cauza că tehnica nu era a întreprinderii, dar a cotașilor, iar în privința ei nu erau încheiate contracte de arendă cu ultimii, aceasta nu trebuia să figureze în bilanțul contabil, din care cauză a fost exclusă de la contul 123.

Totodată, instanța de apel a reținut faptul că, împuternicirile lui Postolachi Nicolae, atribuite de Ctitor Natalia în toamna anului 2009, din motiv că dânsa era însărcinată, nu au fost legalizate în modul corespunzător, adică nu au fost efectuate modificările necesare în Registrul de stat al persoanelor juridice, pentru a se numi un administrator.

Martorul Caimac Tudor, care lucra în calitate de paznic în acea perioadă, a relatat că, la sfârșitul lunii noiembrie 2009, Postolachi Nicolae s-a prezentat la „Toc” nr. 1 împreună cu persoane necunoscute care au reparat cositoarea CPS-5, după care, au luat-o și au dus-o într-o direcție necunoscută, iar peste câteva zile Postolachi Nicolae împreună cu persoane necunoscute au remorcat în direcție necunoscută tractorul marca/model „T-25”, la care lipsea o roată, la tractor fiind agățată și marcatoarea de îngrășăminte, fiind dusă și ea.

La fel, instanța de apel a respins și argumentul inculpatei N. Ctitor, precum că nu îi poate fi imputată însușirea tractorului marca/model „T-25” cu n/i 4632, în valoare de 2 900 lei și marcatoarea de îngrășăminte model HPY-A-05 cu n/i 4279, în valoare de 350 lei, fiindcă acestea nu se regăsesc în actul de predare-primire din 01 martie 2005, or, faptul că aceste două

poziții nu se regăsesc în acel act, nu semnifică faptul că nu era în posesia SRL „Pan-Doragro”.

Instanța de apel a constatat că, la SRL „Pan-Doragro” pe lângă bunurile indicate în actul din 01 martie 2005, se mai regăsea și altă tehnică, inclusiv și cea care conform documentelor trebuia să revină liderilor nou formați, cum ar fi Gh. Ursu, care însă, a rămas în posesia SRL „Pan-Doragro”, fapt confirmat de I. Semionov în ședința de judecată, care a declarat că, tractorul și marcatoarea de îngrășămintă urma să-i revină lui Gh. Ursu, însă au rămas la GȚ „P.A.N.M.” atunci când s-a constituit ca lider aparte Gh. Ursu.

La fel, Gh. Ursu în ședința de judecată și-a amintit despre faptul că o marcatoare de îngrășămintă, deși urma să-i revină lui a rămas la SRL „Pan-Doragro”, fapt care nu semnifică că cotașii au renunțat la drepturile asupra tehnicii în cauză, iar SRL „Pan-Doragro” ar fi obținut dreptul de dispoziție asupra tehnicii în cauză.

De asemenea, instanța de apel a respins ca neîntemeiat argumentul că, nu poate fi obiect al unei infracțiuni de delapidare un obiect care ar avea valoarea zero, fiind motivat faptul că, potrivit tuturor normativelor, uzura tuturor bunurilor depășea 100 %, și astfel, nu aveau nici o valoare, or, martorul Gh. Ursu a declarat că, în momentul când a plecat de la Ctitor Mihail nici unul din obiectele tehnice nu putea să fie cu valoarea de bilanț zero și nici în anul 2008 nu puteau să fie la zero.

Chiar dacă tehnica în bilanț figurează zero, în natură ea există și are valoare de piață. Tehnica la dânsul a revenit de la GȚ „P.A.N.M.” cu aceeași valoare de bilanț, ceea ce înseamnă că nu se aplică în evidența contabilă procentul de amortizare anual.

Cu referire la învinuirea înaintată lui Postolachi Nicolae în baza art.179 alin.(1) Cod penal, instanța de apel a respins versiunea inculpatului precum că, a mers la Tătăruși Sergiu nu ca să se clarifice, dar pentru a lua de la ultimul banii pentru mobilierul defectat, fiind invitat de ultimul, deoarece când Nicolaev Ala l-a întrebat pe Tataruș Sergiu cum va rămâne cu mobilierul defectat, ultimul i-ar fi comunicat că, Postolachi Nicolae o să vină la ea ca să-i transmită banii, iar Postolachi Nicolae l-a lovit pe Tataruș Sergiu instinctiv, fiind un reflex de apărare, în momentul când Tataruș Sergiu s-a repezit spre dânsul, deoarece versiunea înaintată este în contradicție cu împrejurările constatate în cadrul cauzei penale, iar Nicolaev Ala, la rândul său, a depus declarații în instanța de judecată, intenționat denaturând realitatea cu scopul protecției cumnatului său, Postolachi Nicolae.

Cu privire la învinuirea adusă inculpatului Ctitor Natalia în baza art.352 alin.(1) Cod penal, instanța de apel a reținut ca fiind corectă concluzia primei instanțe cu privire la încetarea procesului penal în legătură cu expirarea termenului prescripției tragerii la răspundere penală pentru infracțiunea consumată în octombrie 2011.

La individualizarea pedepsei, instanța de apel a stabilit că prima instanță a ținut cont de prevederile art.art.61, 75 Cod penal.

5. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de apel, au declarat recursuri ordinare.

5.1. Procurorul, solicitând casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivare a invocat că, este neînțeleasă poziția instanței de apel, care în partea descriptivă a deciziei conchide, că Postolachi Nicolae intenționat l-a lovit pe Tataruș Sergiu și a intrat fără voie în locuința ultimului, totodată apreciind critic versiunea înaintată de către inculpat, precum că s-a autoapărat, adică conchide că în acțiunile lui Postolachi Nicolae sunt

prezente elementele infracțiunii prevăzute la alin.(2) art.179 Cod penal, însă în partea rezolutivă decide de a respinge apelul procurorului, ca nefondat.

Acuzarea a afirmat, că probele administrate de către organul de urmărire penală și cercetate în instanțele de fond, confirmă cu certitudine că inculpatul Postolachi Nicolae, prin acțiunile sale intenționate, a săvârșit faptele incriminate, or, în ordonanța de punere sub învinuire, cât și în rechizitoriu, este indicat, că Postolachi Nicolae, se învinuiește pentru pătrunderea și rămânerea ilegală în domiciliul unei persoane, fără consimțământul acesteia și refuzul de a părăsi la cererea ei, săvârșită cu aplicarea violenței, fiind notat că Postolachi Nicolae i-a aplicat o lovitură în regiunea capului lui Tataruș S., cauzându-i conform raportului de examinare medico-legală nr. 379 din 19 decembrie 2011, vătămări corporale ușoare, ce duc la dereglarea sănătății de scurtă durată, sub formă de plagă pe frunte”.

Din aceste considerente, acuzarea consideră, că învinuirea înaintată lui Postolachi Nicolae, este clară și lipsa oricăror obiecții din partea inculpatului și apărătorului acestuia, confirmă concluzia în cauză, însă instanța de apel a omis să se pronunțe asupra acestor motive invocate de acuzare în apel.

La capitolul individualizării pedepsei inculpaților în baza art.191 alin.(2) lit. b) Cod penal, acuzarea indică că, instanțele au ignorat prevederile art.art.7, 75 Cod penal, or, Ctitor Natalia și Postolachi Nicolae au cauzat un prejudiciu în sumă de 2 1000 lei, iar pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 16 000 lei și 13 000 lei, este una inechitabilă, mai mult, inculpații nu au recunoscut vina, nu au restituit paguba cauzată în urma infracțiunii, dar prin diverse metode au încercat să ducă în eroare instanțele de judecată.

5.2. Avocatul Muruzic Victor în numele inculpatului și inculpatul Postolachi Nicolae, solicitând casarea acestora cu pronunțarea unei hotărâri de achitare pe ambele capete de învinuire.

În motivare au invocat că, la judecarea cauzei instanța de apel s-a bazat doar pe poziția nefundamentată a acuzării, fără să analizeze sub toate aspectele esența speței inclusiv și prin administrarea probelor prezentate de partea apărării, contrar prevederilor art.art.96, 99-101 Cod de procedură penală, adică contrar probatoriului a omis sau interpretat greșit faptele și declarațiile expuse de partea apărării și până la urmă s-a contrazis în mai multe afirmații, dând apreciere greșită și neîntemeiată înscrisurilor anexate la cauza penală, fiind admise grave erori de fapt, fără a conține parte motivantă proprie prin care să fie expusă într-un fel convingător concluzia la care s-a ajuns în final.

Suștin recurenții că, inculpaților le este încriminată participarea la săvârșirea unei infracțiuni în calitate de coautori, rezultând că în speță, element constitutiv al laturii subiective pentru ambii făptuitori ai infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. b) Cod penal, reprezintă faptul că ambii trebuiau să fie abilitați cu funcții de administratori și să aibă împreună sarcina administrării bunurilor. Odată ce lipsește o dispoziție a legii sau un raport juridic încheiat între părți privind obligația de a administra bunurile, Postolachi Nicolae nu întrunește calitatea de subiect al infracțiunii pentru care a fost condamnat, după cum lipsește și latura obiectivă formulată de legislator ca însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului.

Acuzarea este axată în special pe procura eliberată lui Postolachi Nicolae la 30 noiembrie 2009, de către administratorul SC „Pan-Doragro” SRL, Ctitor Natalia, document

anexat la materialele cauzei penale de însăși Postolachi Nicolae, care în atare mod, intenționa să demonstreze că competențele încredințate lui țineau doar de deservirea bunurilor materiale. Cele expuse neechivoc rezultă din textul procurii în care este indicat că, Postolachi Nicolae este împuternicit „...de a efectua orice acte de protecție, reparare și conservare a patrimoniului aflat în proprietatea, posesiunea și gestiunea Societății...”, și reconfirmate de către mandatarul acestei procuri Ctitor Natalia în fața instanțelor de fond.

Mai mult, instanțele de fond pun la îndoială valoarea probatorie atribuită de acuzator procurii din 30 noiembrie 2009, afirmație care contravine concluziei la care s-a ajuns în final, fiind admise grave erori de fapt care au generat o soluție cu încadrare juridică greșită, fiind pronunțată o sentință de condamnare în cazul în care nu au fost întrunite elementele constitutive ale infracțiunii.

Instanța de apel considerând ca fiind dovedită învinuirea lui Postolachi Nicolae, în săvârșirea delapidării împreună și după o înțelegere prealabilă cu administratorul SRL „Pan-Doragro”, Ctitor Natalia, a averii străine - presului de sortiment cu n/i 4067, valoarea de 2 100 lei, care au fost încredințate în administrarea acestora, pe care le-a înstrăinat unor persoane neidentificate în cadrul urmăririi penale, reeditează într-un mod formal și selectiv suportul probatoriu prezentat instanței de partea apărării la acest capitol.

Consideră că, instanța nu a luat nici o atitudine față de depozițiile lui Caisin Alexandru și Tomșa Gheorghe, depuse în ședința de judecată a primei instanțe, distorsionând faptele și probele aduse în argumentarea poziției susținute de apărare, până la urmă susținând concluzia eronată a primei instanțe, privind faptul că hotărârea privind transmiterea presului de sortiment ar fi fost luată unipersonal de către Postolachi Nicolae.

Menționează recurenții că, de către instanța de apel a fost neglijată existența contractului din 15 octombrie 2010, în baza cărui a fost încheiată tranzacția de transmitere în arendă lui Tomșa Gheorghe a presului de sortiment, precum și ignorat faptul că, acesta a comunicat atât organului de urmărire penală, cât și instanțelor de judecată că, din anul 2010, presul de sortiment se află în posesia lui temporară, iar din ziua încheierii contractului, 15 octombrie 2010 și până la momentul audierii lui, presul de sortiment se păstrează în starea lui inițială la el în gospodărie.

Specifică recurenții că, instanța de apel, contrar prevederilor art.101 alin.(3) Cod de procedură penală, a acceptat în calitate de material probatoriu lămuririle depuse de către Nicolae Postolachi și Ctitor Natalia la 08 decembrie 2009 și la 25 martie 2010, deși înscrisurile respective au fost depuse până la pornirea urmăririi penale, fiind administrate în calitate de probe de către acuzator dar neincluse în lista probelor din rechizitoriu.

Instanța făcând referință la aceste înscrisuri ca la material probatoriu ce confirmă vinovăția inculpaților, fără a le da citire în cadrul cercetărilor judecătorești, a lipsit părțile la proces de posibilitatea de a face cunoștință cu ele, inclusiv și inculpații, privându-i pe ultimii de dreptul de a se expune asupra temeiniciei acestor documente.

Subsidiar au invocat recurenții, că învinuirea înaintată lui Postolachi Nicolae în baza art.179 alin.(2) Cod penal, s-a bazat pe o administrare selectivă și tendențioasă a probelor, or, conform declarațiilor expuse în ședințele de judecată a primei instanțe de către 4 martori, în seara de 18 decembrie 2011, Tataruș Sergiu în localul barului ce-i aparține lui Postolachi Nicolae, a încălcat ordinea publică, în prezenta a 6 persoane l-a bătut pe Lucov Serghei, după

care a stricat mobila și vesela și a refuzat să plătească dauna cauzată.

La fel, martorii Nicolaeva Aliona și Gherlac Serghei au comunicat că, Tataruș Sergiu a refuzat să achite în bar paguba cauzată, spunând că nu mai are la el bani și totodată, precizând că dacă cineva vrea bani pentru mobilă și veselă să vină să se achite la el acasă. La acest compartiment inculpatul a precizat că, în cazul în care Nicolaev Aliona nu i-ar fi comunicat despre invitația lui Tataruș Sergiu, nu se pornea la ultimul acasă, iar intenția cu care venise Postolachi Nicolae acasă la Tataruș Sergiu era recuperarea prejudiciului cauzat de ultimul.

Acțiunile lui Postolachi Nicolae de a-și apăra dreptul lezat la proprietate, riscând să vină acasă la Tataruș Sergiu, care era în stare de ebrietate și predispus pentru conflicte, au fost apreciate de instanțele de fond ca o dovadă a faptului că Postolachi Nicolae nu avea nici o frică față de agresor, astfel de comportament fiind apreciat ca unul neadecvat.

Susțin recurenții că, în cazul dat nu se poate reține infracțiunea de violare de domiciliu prevăzută de art.179 alin.(2) Cod penal, or, Postolachi Nicolae nu a pătruns ilegal în domiciliul unei persoane, nu intenționează să rămână acolo, fiind conștient că a venit acolo 1) cu consimțământul și la invitația gazdei; 2) a plecat imediat de acolo fără a-și exprima în vreo formă refuzul să plece.

5.3. Inculpata Ctitor Natalia, solicitând casarea acestora cu pronunțarea unei hotărâri de achitare pe ambele capete de învinuire.

În motivare a invocat că, încadrarea acțiunilor inculpatului în componenta infracțiunii de delapidare, este ilegală, contravine prevederilor art.art.8, 14 alin.(1) Cod penal și pct. pct. 17, 23 a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.23 din 28 iunie 2004, „Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor”, nefiind constatat dacă între Ctitor Natalia și părțile vătămate există raporturi juridice de încredințare în administrare a bunurilor, dacă inculpatul a avut posesiunea reală asupra bunurilor transmise în administrare, dacă bunurile, presupuse a fi delapidate, aparțin cu drept de proprietate părților vătămate și în baza căror titluri, prin ce modalitate (stabilită cert) a fost realizată delapidarea, prejudiciul sau dauna, evaluată în sumă concretă, cauzată părților vătămate.

Instanțele de fond au ignorat probele care denotă lipsa laturii obiective, și anume declarațiile martorilor, în mare măsură contradictorii, care doar au auzit despre regimul juridic al tehnicii SRL „Pan-Doragro”, au auzit că se fură, presupun că este cotă valorică, presupun că tehnica se repara.

Susține recurentul că, unicul martor al acuzării, care a văzut personal că tehnica agricolă a fost transportată de pe teritoriul SRL „Pan-Doragro”, este Caimac T., angajat al SRL „Cip-Doragro”, administrator fiind Ctitor Ion (fost administrator al SRL „Pan-Doragro” în perioada anilor 2006-2008), care a declarat că nu a văzut cine a transportat tehnica de pe teritoriu și în ce direcție, deoarece era noaptea și a fost alungat.

Ceilalți martori au declarat, că au auzit unul de la altul că tehnica agricolă este înstrăinată de către Postolachi Nicolae la indicația lui Ctitor Natalia.

În cazul dat, instanțele de fond nu au analizat divergențele dintre declarațiile martorilor și nu au constatat cu certitudine, dacă martorul Caimac Tudor a văzut sau nu „într-o noapte” că tehnica se scoate de pe teritoriul întreprinderii, dacă aceste acțiuni au avut loc sau nu și dacă, Caimac Tudor depune sau nu declarații mincinoase, fiind influențat de Ctitor Ion și Berzan Valentina, care sunt conducători ai societății unde Caimac Tudor activează în calitate de

salariat, iar pierderea locului său de muncă, ca urmare a nedeclarării celor impuse, ar fi pentru martor o situație nedorită.

De asemenea, nu s-a făcut o interpretare logică a informației conținută în plângerile adresate organului de urmărire penală, despre presupusele acțiuni criminale ale lui Ctitor Natalia și anume: în plângeri se declară că la finele anului 2009, s-au delapidat mai multe obiecte, inclusiv presul de sortiment, pe când la fila 60 a dosarului, volumul VI, este anexat contractul de colaborare din 15 iulie 2010, prin care SRL „Pan-Doragro” a transmis temporar către SRL „Martom Prod”, în bază de contract, un pre de sortiment, care se afla în stare de ruinare, pe teritoriul „Toc” nr.1.

Respectiv, în noiembrie 2009, presul era prezent, iar organul de urmărire penală, cel puțin nu a verificat existența sau inexistența tehnicii pe teritoriul întreprinderii. Mai mult, presul, obiect al contractului de colaborare menționat, nu avea imprimat număr de inventar, ce ar permite identificarea acestuia cu obiectul indicat în rechizitoriu.

Tot aici, instanța a ignorat și nu a calificat declarațiile lui Ctitor Ion, care a avut calitatea de administrator al SRL „Pan-Doragro” în perioada ianuarie 2006 - septembrie 2008 și care a declarat instanței, la 22 octombrie 2013, că după revocarea sa, din septembrie 2008, nu a transmis noului administrator a SRL „Pan-Doragro” actele întreprinderii și tehnica, motiv ce a servit pentru adresarea lui Ctitor Natalia în instanța de judecată cu cererea de înlăturare a impedimentelor în gestiunea întreprinderii.

Consideră recurentul că, părtinirea și neobiectivitatea instanței se atestă prin faptul că nu s-a expus asupra declarațiilor lui Ctitor Ion, care în calitate de martor a relatat instanței, la 22 octombrie 2013, că în perioada anilor 2006 - 2008, fiind administrator al SRL „Pan-Doragro” nu a transmis terților tehnică agricolă, ulterior, la 21 mai 2014, Ctitor Ion „și amintește” că a transmis totuși temporar, lui Bacioi Valeriu, un curățător de grâne, fără acte.

La fel, prima instanță a distorsionat și a calificat abuziv înscrisurile de la fila dosarului 199-200, volumul II, prin care se atestă că remorca - obiect al urmăririi penale, a fost transmisă de Ctitor Ion încă în ianuarie 2008 unor persoane fizice, care o folosesc și o dețin în proprietate, iar instanța de apel nu s-a expus asupra argumentului dat.

Celelalte obiecte materiale ale urmăririi penale: un tractor marca/model „T-25” cu n/î 4632, cu valoarea de 2900 lei, o marcatoare de îngrășăminte model HPY-0,5 cu n/î 4279, cu valoarea de 350 lei, imputate a fi delapidate - nu figurează nici într-un act al SRL „Pan-Doragro”, iar instanțele în mod expres expun presupunerile sale privind existența acestora și administrarea lor de către Ctitor Natalia.

Mai invocă recurentul că, la 27 octombrie 2015, Ctitor Natalia a înregistrat în Secția evidentă și documentare procesuală a instanței de apel cerere privind administrarea de noi probe la care au fost anexate înscrisuri, care denotă imposibilitatea existentei scopului de profit prin săvârșire de infracțiuni, reieșind faptul că anume dânsa, din 2008 până în 2011, a investit surse financiare proprii, achiziționând cota valorică în sumă de 158 771 lei de la cotași, față de care, GȚ „P.A.N.M.” al cărei conducător era Ctitor Mihail, avea restanțe, pe care instanță nu le-a luat în considerare și nici nu le-a examinat, ceea ce i-a afectat grav dreptul la un proces echitabil, conform art.6 din CȚEDO, prin neascultarea părții și inegalitatea armelor.

Instanțele de fond nu au constatat corect regimul juridic al bunurilor -obiectul material al urmăririi penale, ceea ce a condus la admiterea erorii grave de fapt, ce rezultă din faptul că

bunurile au avut regim de proprietate privată a SRL „Pan-Doragro” și nu a cotașilor, or, nici până în 2005 și nici după, nici o persoană nu a adresat către GȚ „P.A.N.M.”, SRL „Pan-Doragro” sau instanțelor competente cerere de valorificare a cotei valorice, ceea ce atestă faptul că, într-adevăr, au fost răscumpărate cotele valorice de către Ctitor Mihail (GȚ „P.A.N.M.”) ulterior transmise către SRL „Pan-Doragro”, dovadă servind înscrisurile anexate la cererea de administrare de noi probe, depusă la 27 octombrie 2015, în instanță de apel, pe care ultima le-a ignorat, nu le-a examinat și nu le-a dat apreciere.

Totodată, menționează recurentul că, prin hotărârea irevocabilă a Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 09 decembrie 2010, a fost constatată posesiunea și a fost recunoscut dreptul de proprietate, dobândit prin uzucapiune de SRL „Pan-Doragro” asupra unor bunuri mobile, indicate în Actul de primire-predare a tehnicii din 01 martie 2005, care s-au păstrat în natură și erau funcționabile, asupra căror SRL „Pan-Doragro”, a redobândit posesia prin intermediul executorilor judecătorești, fiind ridicate de la fostul administrator Ctitor Ion, la 28 aprilie 2010, care le deținea ilegal.

Susține recurentul că, prima instanță a identificat ca părți vătămate pe Semionov Ion, Ctitor Ion și Mîrza Maria, care nu figurau cu asemenea calitate în rechizitoriu, fără a lua în considerare faptul, că aceștia au statut de martori ai acușării, fapt ce contravine prevederilor art.58 alin.(1) Cod de procedură penală.

În baza ordonanței Procuraturii Dubăsari din 21 decembrie 2009, a fost dispusă neînceperea urmăririi penale și clasarea procesului penal, intentat în baza plîngerii din 03 decembrie 2009 a unor persoane, referitor la înstrăinarea bunurilor de către Ctitor Natalia, iar ulterior, la 11 iunie 2010, a fost reluată urmărirea penală contrar prevederilor art.287 alin.(4) Cod de procedură penală.

La reluarea urmăririi penale, nu au fost invocate fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental în cadrul urmăririi precedente, care au afectat hotărârea respectivă, unicul argument servind faptul că Ctitor Ion și alții, relatând aceleași fapte, expuse în plîngerea din 03 decembrie 2009, s-au adresat Primului ministru, fapt ce nu poate fi calificat ca fapte noi, recent descoperite sau viciu fundamental, recurentul făcând trimitere la un precedent al CEDO, și anume hotărârea Nedelcu c. României din 04 august 2005, prin care Curtea a menționat că, Guvernul nu a demonstrat că repriza urmăririi penale închise printr-o ordonanță a procurorului a avut un caracter excepțional.

Or, redeschiderea urmăririi penale a fost ordonată din motivul că ancheta inițială nu a fost completă. În acest caz, asemenea lipsuri din partea autorităților nu pot fi imputate reclamanților și nu ar trebui în concluzie să-i plaseze pe aceștia într-o situație defavorabilă.

Prima instanță, în conformitate cu prevederilor art.art.385 alin.(1), 394 alin.(1) Cod de procedură penală, urma să sesizeze că la dosar sunt mai multe adresări, parvenite de la aceleași persoane, în privința acelorași obiecte, dar cu indicarea diferitelor perioade de presupusa înstrăinare a tehnicii agricole: în rechizitoriu, fiind indicat timpul săvârșirii infracțiunii în perioada lunii noiembrie 2009, data exactă, nefiind stabilită, în informația parvenită la CPR Dubăsari, se indică perioada 01 martie 2010 - 03 martie 2010, iar în plîngerea comisiei de revizie din 24 mai 2010, se indică perioada 2009.

Instanțele de fond, în mod abuziv și arbitrar au atribuit un regim legal acțiunilor contabilului SRL „Pan-Doragro”- Berzan Valentina, care în anul 2006, fără a informa și a

primi aprobarea administratorului Ctitor Natalia, a exclus din evidența contabilă mijloacele fixe ale societății, acțiunile acesteia fiind contrare prevederilor imperative ale legislației fiscale, contabile și civile, fără a se sesiza că, încă din 2006, Berzan Valentina și Ctitor Ion, au început a acționa în vederea distrugerii patrimoniului societății SRL „Pan-Doragro”.

Referitor la învinuirea înaintată în baza art.352 alin.(1) Cod penal, recurentul a indicat că, Ctitor Natalia a fost recunoscută în calitate de bănuit fără a fi pusă sub învinuire și înaintată acuzare, în condițiile prevederilor art.art.281, 282 Cod de procedură penală, a fost judecată pentru presupusele acțiuni de samavolnicie, fiindu-i grav afectat dreptul la apărare în faza de urmărire penală.

Încadrarea presupuselor acțiuni în baza art.352 alin.(1) Cod penal, este neîntemeiată, ilegală și abuzivă, fiind contradictorie probelor acumulate de acuzator și probele administrate de partea apărării, pe care instanțele de fond le-a constatat și interpretat extensiv defavorabil inculpatului, contrar prevederilor art.art.8, 100 alin.(4), 101 alin.(1), 376 alin.(3), 385 alin.(1), 394 alin.(1) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a ignorat și nu a analizat motivele expuse în cererea de apel, precum și a probelor suplimentare anexate la cererea de administrare de noi probe din 27 octombrie 2015, înregistrată în Secția evidentă și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, expunându-se la menținerea sentinței, doar prin concluzia transcrisă din aceasta, bazată în exclusivitate pe presupuneri, fără a exista o sentință de condamnare a lui Ctitor Natalia pentru obținerea și folosirea actelor false sau probe certe ce denotă datele denaturate; cu distorsionarea explicațiilor inculpatului Ctitor Natalia și a probelor administrate - circumstanțe ce au condus la admiterea unei erori grave de fapt, în sensul că tractorul vândut de GȚ „P.A.N.M.” către Ivanov Mihail, în octombrie 2011 este un alt bun, decât cel înregistrat pe numele lui Berzan Valentina.

Prima instanță nu s-a expus asupra faptului că tractorul model K-701, înregistrat pe numele lui Berzan Valentina, cu n/î D BA xxxxx și tractorul model K-701, înregistrat pe numele lui Ivanov Mihail, cu n/î D BA 934, ultimul fiind achiziționat de la GȚ „P.A.N.M.” sunt distincte, fapt ce se dovedește prin: certificatele tehnice de înmatriculare ale acestor două tractoare, care conțin date de identificare distincte ale bunurilor; informația nr.03/1872 din 24 aprilie 2012 a DÎTCCA a „CRIS" Registru", parvenită la interpelarea instanței, prin care se descrie atributele de identificare și circulația a 2 tractoare model K-701, precum și temeiurile de înmatriculare a acestor 2 bunuri consemnate în certificatele de înmatriculare; contractul de vânzare-cumpărare a tractorului din 11 octombrie 2011, încheiat între GȚ „P.A.N.M.”, în calitate de vânzător și Ivanov Mihail, în calitate de cumpărător, unde tractorul model K-701, este identificat prin alte caracteristici, inclusiv numărul de șasiu diferit de cel al tractorului înregistrat pe numele lui Berzan Valentina; încheierea Judecătoriei Dubăsari din 04 iulie 2014, pe cauză civilă, prin care s-a constatat că obiectul litigios al procesului civil, tractorul model K-701, înregistrat pe numele lui Berzan Valentina, este distinct de obiectul cauzei penale tractorul model K-701, înregistrat pe numele lui Ivanov Mihail.

La fel, instanțele de fond, contrar prevederilor art.8 alin.(3) Cod de procedură penală, au pus la baza condamnării raportul de expertiză nr.4343 din 28 decembrie 2011, care concluzionează cu probabilitate, că numărul șasiului tractorului model K-701 a fost manipulat.

Mai indică recurentul că, instanțele de fond nu au apreciat declarațiile lui Ctitor Ion,

Ctitor Anatolie, Arhipov Serghei, Șapovalov Igor și Berzan Valentina, expuse în ședințele de judecată din 11 ianuarie 2013, 06 februarie 2013, 07 februarie 2013, care denotă, de asemenea prezenta a două tractoare diferite.

Mai mult, contrar declarațiilor martorilor nominalizați, instanțele concluzionează în aceeași ordine de idei, la tractorul cercetat la 25 noiembrie 2011, în s. Calinovca lipsește cutia de viteză, la fel ca la tractorul lui Berzan Valentina, ce se afla la depozitul „Toc” nr. 1...”, - concluzii, care afectează serios legalitatea, obiectivitatea, nepărtinirea instanțelor la emiterea soluției pe caz, fiind contradictorii cu constatările din declarațiile martorilor acuzării.

Subsidiar recurentul a invocat că, instanțele de fond au ignorat argumentele inculpatei Ctitor Natalia, privind faptul că la 06 martie 2013, martorul Vîrlan Vasile, inginer a „Intehagro” Orhei, a declarat, că, anterior acceptării cererii de înmatriculare a tractorului model K-701, n/î O RC 291, a verificat personal identitatea tractorului.

Această probă, în coroborare cu faptul că, la 20 octombrie 2010, un alt inginer a „Intehagro” Criuleni - Novacovschi Valeriu, a verificat și înmatriculat pe numele lui Ivanov M., tractorul model K-701, vândut de GȚ „P.A.N.M.”, combat ipoteza acuzatorului privind manipularea numărului de șasiu a tractorului model K-701 și formulează concluzia, că doi ingineri ai „Intehagro”, având experiență bogată în domeniu, nu au depistat urme de manipulare ale atributelor de identificare a tractorului model K-701, în caz contrar, aceștia anterior înmatriculării urmau să solicite expertizarea atributelor de identificare și sesizarea organelor competente.

Înscrisul anexat la cererea de administrare de probe în instanță de apel - recipisa din 21 octombrie 2002, care confirmă că Ctitor Mihail a achitat suma de 12 800 dolari SUA, pentru un tractor model K-701, probează faptul că ultimul, președinte a GȚ „P.A.N.M.”, pe parcursul activității sale a procurat tehnică grea, inclusiv tractor model K-701, circumstanțe care combat concluziile primei instanțe precum că Ctitor Mihail a avut doar un tractor model K-701, primit de la comisia de privatizare și alte tractoare de modelul dat nu au existat.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 20 decembrie 2016, s-au admis recursurile ordinare declarate cu casarea totală a deciziei instanței de apel și s-a dispus rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6.1. Instanța de recurs a statuat că, instanță de apel la judecarea apelurilor a comis erori de drept, prevăzute de art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume:

După cum rezultă din actele cauzei, Ctitor Natalia a depus la Curtea de Apel Chișinău, Secția evidență și documentare procesuală, cerere privind administrarea de noi probe înregistrată la 27 octombrie 2015 cu nr.12133, la care erau anexate probe (f.d.202-222 vol.VII), asupra căreia instanță de apel nu s-a expus, or, art.99 Cod de procedură penală enunță că, în procesul penal, probatoriul constă în invocarea de probe, propunerea de probe, admiterea și administrarea lor în scopul constatării circumstanțelor care au importanță pentru cauză.

Totodată, Colegiul lărgit a stabilit că atât prima instanță, cât și instanța de apel au omis a se expune asupra ordonanței de punere sub învinuire a lui Ctitor Natalia, din 30 ianuarie 2012, care potrivit art.281 alin.(2) Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă: data și locul întocmirii; de către cine a fost întocmită; numele, prenumele, ziua, luna, anul și locul nașterii persoanei puse sub învinuire, precum și alte date despre persoană care au importanță juridică în cauză; formularea învinuirii cu indicarea datei, locului, mijloacelor și modului de săvârșire

a infracțiunii și consecințele ei, caracterului vinei, motivelor și semnelor calificative pentru încadrarea juridică a faptei, circumstanțelor în virtutea cărora infracțiunea nu a fost consumată în cazul pregătirii sau tentativei de infracțiune, mențiunea despre punerea persoanei respective sub învinuire în calitate de învinuit în această cauză conform articolului, alineatului și literei articolului din Codul penal care prevăd răspunderea pentru infracțiunea săvârșită.

La fel, Colegiul penal a constatat că în partea motivatoare, instanța de apel face o referire superficială asupra argumentelor invocate în apelurile declarate. Mai mult, instanța a omis a se expune asupra argumentelor înaintate în cererile de apel:

- de procuror, care a indicat expres că: „este nejustificată constatarea instanței la momentul încadrării juridice a faptei infracționale prevăzute la art.179 Cod penal de la alin.(2) la alin.(1)... Prima instanță a dat apreciere subiectivă percepției inculpatului Postolachi Nicolae precum că, acesta și apărarea nu au cunoscut că, le este incriminat semnul prevăzut la alin.(2) art.179 Cod penal, și anume „cu aplicarea violenței sau cu amenințarea aplicării ei”;

- de inculpatul Postolachi Nicolae care a indicat că: „instanța a luat o atitudine obiectivă față de depozițiile lui Caisîn Alexandru și Tomșa Gheorghe, depuse în fața instanței, formulând o concluzie eronată precum că hotărârea privind transmiterea presului de sortiment ar fi fost luată unipersonal de către Postolachi Nicolae" și că „instanța a acceptat în calitate de material probatoriu lămuririle depuse de către Postolachi Nicolae și Ctitor Natalia la 08 decembrie 2009 și la 25 martie 2010, deși înscrisurile au fost depuse până la pornirea urmăririi penale” .

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 mai 2017, s-au admis apelurile declarate de procuror, inculpatul Postolachi Nicolae și inculpata Ctitor Natalia, s-a casat parțial sentința Judecătoriei Dubăsari din 30 iulie 2015, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Postolachi Nicolae, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. b), c) Cod penal a fost achitat pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, cu reabilitarea acestuia.

S-a dispus încetarea procesului penal în privința Nataliei Ctitor, învinuită în comiterea infracțiunii prevăzute de art.352 alin.(1) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii ci elementele contravenției.

A fost recunoscută vinovată Ctitor Natalia în comiterea contravenției prevăzute de art.335 Cod Contravențional și s-a dispus încetarea procesului contravențional în baza art.441 alin.(1) lit. b) Cod contravențional din motivul expirării termenului de prescripție de atragere la răspundere contravențională prevăzut de art.30 Cod Contravențional.

Ctitor Natalia, a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art.191 alin.(2) lit. c) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 700 u.c., cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate în domeniul gestionării întreprinderilor pe termen de 3 ani.

Acțiunea civilă înaintată de Berzan Valentina către Ctitor Natalia cu privire la încasarea prejudiciului material s-a admis și s-a încasat din contul Nataliei Ctitor în beneficiul Valentinei Berzan prejudiciul material în mărime de 55 100 lei.

Acțiunea civilă înaintată de Tataruș Sergiu și Tataruș Ecaterina către Postolachi Nicolae cu privire la încasarea prejudiciului moral s-a admis parțial și s-a încasat din contul lui Postolachi Nicolae în beneficiul lui Tataruș Sergiu și Tataruș Ecaterina prejudiciul moral în

mărime de 5 000 lei pentru fiecare.

În rest acțiunea civilă s-a respins ca neîntemeiată. În rest sentința instanței de fond a fost menținută fără modificări.

7.1. Examinând cauza, instanța de apel a constatat că instanța de fond eronat a stabilit starea de fapt, care nu corespunde probelor din dosar, probe care au fost incorect apreciate, ajungând la o concluzie greșită, totodată încălcând prevederile art.101 alin.(1), art.384 alin.(3), art.385 alin.(1) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a relevat că prima instanță nu a dat o apreciere cuvenită normelor legale, iar instanța de apel, ținând cont de prevederile art.27, 99-101 Cod de procedură penală, cercetând sub toate aspectele probele administrate, verificându-le minuțios, prin prisma admisibilității, pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, a conchis că din probele administrate la materialele dosarului rezultă vinovăția inculpatei Ctitor Natalia în comiterea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. c) Cod penal, pe parcursul examinării cauzei stabilindu-se că acțiunile de delapidare a averii străine au fost săvârșite de Ctitor Natalia.

S-a menționat că, pentru încriminarea agravantei de la lit. b) alin.(2) art.191 Cod penal, este necesar ca toate persoanele să corespundă criteriilor subiectului, adică să aibă calitate de administrator, criterii care nu sunt întrunite în speță. Prin urmare, în urma examinării probelor administrate la materialele cauzei, instanța de apel a constatat că nu rezultă vinovăția și a lui Postolachi Nicolae în comiterea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. c) Cod penal.

În ședința instanței de apel au fost audiați suplimentar inculpații, totodată fiind verificate și cercetate declarațiile și probele materiale prezente la cauza respectivă. Ca urmare, instanța de apel a considerat dovedită vinovăția inculpatei Ctitor Natalia în comiterea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. c) Cod penal prin probatoriul invocat de partea acuzării, inclusiv declarațiile reprezentantului părților vătămate, Semionov Ion, martorilor Berzan Valentina, Ctitor Ion, Caimac Fiodor, Polevoi Stepan, Caisîn Alexandru, Semionov Petru, Ctitor Petru, Mîrza Maria, Bacioi Valeriu, Ciudin Maria, Ursu Gheorghe, expertului Irjanova Ina precum și materialele cauzei, cum ar fi: ordonanța de pornire a urmăririi penale din 05 iulie 2010 (f.d.1 Vol. I); plângerea din 24 mai 2010 depusă de către Nicolaev Nicolae, Mîrza Maria, Semionov Ion, Berzan Valentina, Berzan Vladimir, Dicusar Ion și Grigoriev Andrei privind atragerea la răspundere a lui Ctitor Natalia (f.d.2 Vol. I); procesul-verbal al adunării generale a cotașilor și reprezentanților deținătorilor de teren agricol și cotelor părți valorice conform certificatelor de proprietate a 2 gospodării și anume SRL „și SRL „CipDorAgro” din 16 martie 2010 (f.d.3-8 Vol. I); procesul-verbal nr.1 din 17.03.2010 al comisiei de revizie a cotei valorice a cotașilor aflați la SRL „PAN-Doragro” și SRL „CipDorAgro”, împreună cu anexă (f.d.9-11 Vol. I). Prin acest act s-a constatat existența la Toc nr.1 și depozitele din sat a 37 de bunuri mobile și imobile și lipsa a cinci poziții, și anume: cositoare CPS-5, nr.de inventariere xxxxx, valoarea 13 750 lei; remorcă 2PTS-4, nr.de inventariere xxxxx, valoarea 1 900 lei; pres, nr.de inventariere 4067, valoarea 2 100 lei; tractor T-25, nr.de inventariere 4632 în suma de 2 900 lei; împrăștiitoare de îngrășămintă HPY-A-05, nr.de inventariere 4279, în valoarea de 350 lei; procesul-verbal nr.3 al ședinței comisiei de privatizare a bunurilor întreprinderii agricole AF „Doroțcaia” din 07 iulie 2000 prin care a fost aprobat modul de petrecere a concursului de distribuire a patrimoniului în valoare de 5 591 913 lei, prin care s-a decis că grupului reprezentat de Ctitor Mihail i se atribuie bunuri în valoare de 3 109 358 lei (Anexa 1B), iar

grupului reprezentat de Polevoi Stepan se atribuie bunuri în valoare de 2 482 555 lei (Anexa 2B) (f.d.34-41). În Anexa 1B inclusiv se regăesc și cositoare CPS-5, nr.de inventariere xxxxx, valoarea 13 750 lei; remorcă 2PTS-4, nr.de inventariere xxxxx, valoarea 1 900 lei; pres, nr.de inventariere 4067, valoarea 2 100 lei; tractor T-25, nr.de inventariere 44632 suma 2 900 lei; împrăștiitoare de îngrășăminte HPY-A-05, nr.de inventariere 4279, valoarea 350 lei. La fel în Anexa 1B se regăesc trei tractoare de marca/model „T-25” cu nr.de inventariere 4666, 4632, 4639 și un tractor de model K.-701 cu nr.de inventariere 4613; actul de primire-transmitere din 07 iulie 2000 a bunurilor atribuite deținătorilor de cote valorice în baza procesului-verbal a comisiei de privatizare, prin care au fost transmise bunurile indicate în Anexa 1B liderului Ctitor Mihail (f.d.42-50 vol. I); actul de primire-transmitere din 24 aprilie 2002 în baza procesului-verbal al comisiei de privatizare din 24 februarie 2002 liderului Ctitor Mihail a unui șir de active, altele decât cele din 07 iulie 2000 (f.d.51-54 Vol. I); procura din 10 ianuarie 2000 de împuternicire a lui Ctitor Mihail de participare la concursul de distribuire a patrimoniului AF „Doroțcaia” din numele a 34 de persoane (f.d.65 Vol. I); ordonanța privind neînceperea urmăririi penale din 21 decembrie 2009 prin care s-a dispus de a nu porni urmărire penală în baza cererii depuse de Bacioi Vasile, Filipenco Nicolae, Sapojnic Valentin, Grigoriev Andrei și Ctitor Anatolie (f.d.167 Vol. I); ordonanța privind anularea ordonanței de refuz în începerea urmăririi penale din 21.12.2009 emisă de procurorul în procuratura r-lui Dubăsari, Sergiu Brigai și restituirea materialului nr.385/09 ofițerului de urmărire penală a CPR Dubăsaru, Dicusar Anatolie pentru a fi examinat în cadrul materialului nr.1 10/10 (f.d.169 Vol. I); procura din 30.11.2009 prin care administratorul SRL „PAN-Doragro”, Ctitor Natalia îl împuternicesc pe Postolachi Nicolae să efectueze acte de protecție, reparare și conservare a patrimoniului (f.d.216 Vol. I); procura din 23 august 2010 prin care Berzan Valentina, Nicolaev Nicolai, Berzan Vladimir, Dicusar Ion, Mîrza Maria, Grigoriev Andrei și Ctitor Ion îl împuternicesc pe Semionov Ion să reprezinte interesele în fața tuturor organelor de stat, inclusiv celor judiciare (f.d.222 vol. I); ordonanța din 24 august 2010 privind recunoașterea lui Semionov Ion în calitate de reprezentant legal al părților vătămate/civile (f.d.222-223 Vol. I); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 26 august 2010 cu anexă foto-tabel (f.d.232-235 Vol. I); demersul din 23 august 2010 a lui Ctitor Natalia, prin care solicită încetarea urmăririi penale din motivul lipsei componentei de infracțiune în care, printre altele, invocă faptul că „...cositoarea CPS-5 cu nr.de inventar xxxxx, pres de asortiment nr. de inventar 4067 și alte bunuri mobile, aflate în gestiunea SRL „PAN-Doragro”, au fost radiate din motivul procentului enorm de uzură, acestea devenind inutilizabile și inreparabile, respectiv la momentul dat aceste bunuri nu există în natură” (f.d.240-241 Vol. I); procesul-verbal de confruntare dintre Caimac Tudor și Postolachi Nicolae din 13 septembrie 2010 prin care Postolachi Nicolae a confirmat cele declarate de Caimac Tudor în ce privește cele întâmplate la sfârșitul lunii noiembrie 2009 (f.d.248-249, Vol. I); certificatele de proprietate privată eliberate în baza procesului-verbal nr.4 din 25 noiembrie 1998 a comisiei de privatizare a întreprinderii agricole AF „Doroțcaia” (f.d.8-38 Vol. II); procesul-verbal de confruntare dintre Caimac Tudor și Semionov Petru din 23 septembrie 2010 prin care Semionov Petru a confirmat cele declarate de Caimac Tudor în ce privește cele întâmplate la sfârșitul lunii noiembrie 2009 (f.d.21 Vol. II); actul privind rezultatele reviziei economice-financiare efectuate la SRL „PAN-Doragro” din 21 februarie 2011 efectuat de CCCEC (f.d.146-150 Vol. II); procesul-verbal nr.6 al ședinței comisiei de

privatizare a bunurilor întreprinderii agricole AF „Doroțcaia” din 26 februarie 2002 (f.d.239-241 Vol. II); actul de primire-predare din 15 decembrie 2007 între SRL „PAN-Dorago” și un grup de cotași cu privire la transmiterea tractorului de model K-701 cu nr.de inventariere 4613 (f.d.47 Vol. III); actul din 07 octombrie 2011 al comisiei de revizie a cotei valorice a cotașilor aflați la SRL „PAN-Dorago” și SRL „CipDorAgro”, împreună cu anexă (f.d.61-62 Vol. III). Actul a fost semnat de 4 din membrii comisiei: Semionov, Ctitor, Grigoriev și Dicusar; actul din 01 martie 2005 de primire-predare a mașinilor și utilajelor între GȚ „PANM” și SRL „PAN-Dorago” (f.d.71, Vol. V); actul de primire-predare între SRL „PAN-Dorago” și un grup de cotași cu privire la transmiterea tractorului MTZ-80 cu nr.de inventariere 4604 și remorcii 2PTS4 cu nr.de inventariere xxxxx (f.d.199, Vol. V); procesul-verbal de transmitere a bunurilor sechestrate spre păstrare creditorului din 28 aprilie 2010 a executorului judecătoresc Gazaia Anatolie (f.d.135 Vol. VI); hotărârea Judecătorei Rîșcani din 09 decembrie 2010 privind constatarea posesiunii și recunoașterea dreptului de proprietate asupra unor tractoare (f.d.136 Vol.VI). Cercetând totalitatea probelor administrate la prezenta cauză, instanța de apel a conchis că cele imputate inculpatei Ctitor Natalia urmează a fi încadrate corect în baza art.191 alin.(2) lit. c) Cod penal, iar Postolachi Nicolai învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. b), c) Cod penal, urmează a fi achitat pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, instanța de fond în acest sens, aplicând greșit prevederile art.101 Cod de procedură penală, a apreciat impropriu probele din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor.

În urma celor expuse, instanța de apel a constatat că Ctitor Natalia, în luna noiembrie a anului 2009, data exactă în cadrul cercetării judecătorești nu a fost stabilită, fiind fondatorul și administratorul SRL „PAN-Dorago”, a delapidat avere străină, adică ilegal, a însușit bunurile, care reprezintă cota valorică a cotașilor fostei întreprinderi agricole AF „Doroțcaia”, care au fost încredințate în administrare, și anume: o cositoare CPS-5 cu n/î xxxxx în valoare de 13 750 lei; un pres de sortiment cu n/î 4067 în valoare de 2 100 lei; un tractor marca/model „T-25” cu n/î 4632 în valoare de 2 900 lei; o marcatoare de îngrășăminte model HPY-0,5 cu n/î xxxxx în valoare de 350 lei; o remorcă marca/model „2 PTS4” cu n/î xxxxx în valoare de 1 900 lei, pe care le-au înstrăinat în mare parte unor persoane neidentificate. Prin aceste acțiuni, cotașilor le-a fost cauzat un prejudiciu material în sumă de 21 000 lei.

Instanța de apel a reținut că, instanța de fond a stabilit în mod corect că în perioada anilor 1996-2002, în cadrul programului de privatizare „Pământ”, a fost supus privatizării și patrimoniul AF „Doroțcaia”. Ca urmare, lucrătorii AF „Doroțcaia” au primit certificate de proprietate asupra cotei valorice, prin care a fost determinată creanța fiecărui salariat. Pentru a facilita procedura de valorificare de către lucrătorii AF „Doroțcaia” a creanțelor sale, comisia de privatizare a decis de a transmite patrimoniul privatizat către niște agenți economici (lideri), printre care și GȚ „PANM” condusă de Ctitor Mihail, pentru ca ulterior să fie valorificate creanțele deținătorilor certificatelor de proprietate asupra cotei valorice, în modalitatea decisă în comun acord. Astfel, la 25 noiembrie 1998 au fost eliberate certificatele de proprietate privată în baza procesului-verbal nr.4 din 25 noiembrie 1998 a comisiei de privatizare a întreprinderii agricole AF „Doroțcaia” (f.d.8-38 Vol. II).

Potrivit procesului-verbal nr.3 al ședinței comisiei de privatizare a bunurilor

întreprinderii agricole AF „Doroțcaia” din 07 iulie 2000 a fost aprobat modul de petrecere a concursului de distribuire a patrimoniului în valoare de 5 591 913 lei, prin care s-a decis că grupului reprezentat de Ctitor Mihail i se atribuie bunuri în valoare de 3 109 358 lei (Anexa 1B), iar grupului reprezentat de Polevoi Stepan i se atribuie bunuri în valoare de 2 482 555 lei (Anexa 2B) (f.d.34-41 Vol. I). În Anexa 1B inclusiv se regăsesc și cositoare CPS-5, nr.de inventariere xxxxx, valoarea 13 750 lei; remorcă 2PTS-4, nr.de inventariere xxxxx, valoarea 1 900 lei; pres, nr.de inventariere 4067, valoarea 2 100 lei; tractor T-25, nr.de inventariere 4632, suma 2 900 lei; împrăștiitoare de îngrășămintă HPY-A-05, nr.de inventariere 4279, valoarea 350 lei. La fel, în Anexa 1B se regăsesc trei tractoare de marca/model „T-25” cu nr.de inventariere 4666, 4632, 4639 și un tractor de model K-701 cu nr.de inventariere 4613. Ulterior, prin actul de primire-transmitere din 07 iulie 2000 a bunurilor atribuite deținătorilor de cote valorice în baza procesului-verbal a comisiei de privatizare au fost transmise bunurile indicate în Anexa 1B liderului Ctitor Mihail (f.d.42-50 Vol. I). Pe parcurs, pe lângă Ctitor Mihail și Polevoi Stepan au mai apărut și alți lideri, cum ar fi P. Ivanov, E. Boșcanian, I. Nicolaev, Bacioi Valeriu etc, prin atragerea unei părți din cotași lui Ctitor Mihail și Polevoi Stepan. În mod automat, odată cu cotașii, la noii lideri treceau cel puțin pe hârtie și cotele valori ale acestora, adică tehnica agricolă, construcții etc. Astfel, prin procesul-verbal nr.6 al ședinței comune de privatizare a bunurilor întreprinderii agricole AF „Doroțcaia” din 26 februarie 2002 s-a efectuat o repartizare a cotelor valorice între liderii agricoli (f.d.239-241 Vol. II). În continuare, prin actul de primire transmitere din 24 aprilie 2002, în baza procesului-verbal al comisiei de privatizare din 26 februarie 2002 liderului Ctitor Mihail i-a mai fost transmise un șir de active, altele decât cele din 07 iulie 2000 (f.d.51-54 Vol. I).

Deși liderii inițial au fost împuterniciți ca timp de 3 luni să organizeze și desfășoare procesul de atribuire în natură a bunurilor cotă valorică, în realitate, în s. Doroțcaia, nu s-a produs și liderii exploatau bunurile cotă valorică a cetățenilor. Mai mult ca atât, Ctitor Mihail utilizau bunurile oamenilor fără încheierea cărorva contracte. În 2005 Ctitor Mihail a decedat, iar prin hotărârea din 22 septembrie 2006 a Curții de Apel Economice a fost lichidată GȚ „PANM”, sxxxxx (f.d.191 Vol. III). Deși GȚ „PANM” a fost lichidată, bunurile oamenilor nu le-au fost restituite, ele fiind în continuare exploatate de către SRL „PAN-Doragro”, fondată de Ctitor Natalia, fiica lui Ctitor Mihail, la care de fapt au trecut. Inclusiv o parte din bunurile aflate în folosința GȚ „PANM” se regăsesc în actul din 01 martie 2005 de transfer de la GȚ „PANM” la SRL „PAN-Doragro” a tehnicii agricole (f.d.71, Vol. V). Majoritatea absolută a cotașilor nici nu au fost informați de aceste subtilități juridice, la momentul apariției conflictului dintre Ctitor Natalia și Ctitor Ion din 2008 ei fiind absolut convinși că bunurile lor se află la GȚ „PANM”. În acest sens, Semionov Ion în ședința de judecată a declarat că abia prin 2009 a aflat că bunurile lui nu se mai află la GȚ „PANM”, ci au ajuns la SRL „PAN-Doragro”. Ctitor Petru, la fel a menționat că oamenii (cotașii) nici nu știau că bunurile lor deja au trecut la SRL „PAN-Doragro”, menționând că în anul 2009 el lucra ca paznic la GȚ „PANM”, iar Mîrza Maria a declarat că în 2008 GȚ „PANM” s-a destrămat două, adică ei nu erau la curent că în 2008 GȚ „PANM” nu mai exista.

În acest sens, a fost respinsă alegația apelantei Ctitor Natalia asupra faptului că, în perioada anilor 2002-2005 GȚ „PANM” a executat în mare parte obligațiunea de valorificare a creanțelor deținătorilor de cotă valorică. Ca argument în susținerea acestei afirmații a invocat

că în cazul în care cotașii, în urma lichidării GȚ „PANM” nu primeau cota valorică în natură sau contravaloarea acesteia, urmau să se adreseze cu cererea de valorificare a cotei valorice, iar în caz de refuz - în instanța de judecată. Asemenea cereri n-au parvenit pe numele GȚ „PANM”, nefiind înregistrate nici cereri de chemare în judecată în sensul dat, ceea ce suplimentar dovedește faptul că din 2005 GȚ „PANM” nu avea datorii față de cotași. Colegiul a considerat argumentul dat fără o acoperire legală, or potrivit art.644 alin.(1) Cod civil, debitorul care execută obligația are dreptul de a primi chitanța și de a cere titlul original. În cazul imposibilității de a cere creditorului chitanță, debitorul poate face dovada plății cu orice mijloc de probă.

În instanța de judecată nu au fost prezentate înscrișuri care ar atesta careva tranzacții dintre GȚ „PANM” și cotași în perioada anilor 2002-2005 prin care ultimii ar transmite drepturile lor patrimoniale în raport cu bunurile litigioase. În consecință în lipsa cărora raporturi contractuale de transmitere de la cotași către GȚ „PANM” a drepturilor patrimoniale în privința tehnicii agricole și, respectiv, din 2002 până la data de 01 martie 2005 cotașii au rămas să fie titularii drepturilor pe care le-au obținut în urma privatizării din 1998-2002.

În acest context instanța de apel a apreciat critic declarațiile Mariei Ciudin referitor la faptul că Ctitor Mihail, acorda careva răscumpărări a cotelor valorice, or, ea a relatat că în perioada cât a fost lider Ctitor Mihail, în contul cotelor valorice, ultimul le dădea la oameni produse agricole. Ea personal făcând lista produselor transmise la oameni, declarând în aceiași ordine de idei că actele eventuale semnate dintre Ctitor Mihail și cotași nu le-a văzut, adică ea nu cunoaște ce era scris în respectivele acte de răscumpărare.

La rândul lor, martorii Ctitor Ion, Bernaz Valentina, Caimac Fiodor, Mîrza Maria în ședința de judecată au declarat că aveau cotă parte după 2005 în tehnica agricolă. Iar Ursu Gheorghe, care a fost adjunctul lui Ctitor Mihail până când să înființeze întreprinderea sa, a declarat că la GȚ „PANM” nu se practica răscumpărarea cotelor valorice asupra tehnicii de la oameni, la fel cum nici nu li se plătea pentru folosința acesteia. Excepție reprezenta cota valorică în privința animalelor, precum și faptul că uneori li se mai plătea oamenilor pentru folosința terenurilor acestora.

De aceea, instanța de apel a ajuns la concluzia că, de fapt, acele liste de produse transmise întocmite de către Ciudin Maria, chiar dacă existau în realitate, se refereau anume la plata pentru folosința terenurilor și plata în contul cotei valorice pentru animale.

Instanța a constatat că la 01 martie 2005 bunurile care fac parte din cota valorică au continuat să aparțină cotașilor și care, fără împuterniciri speciale din partea titularilor dreptului (cotașilor), de către GȚ „PANM” au fost transmise lui SRL „PAN-Doragro”. Instanța a accentuat că totul s-a făcut fără împuterniciri, deoarece n-au existat careva cereri din partea cotașilor prin care ei să-și manifeste acordul la transmitere.

Ținând cont de prevederile art.art.205 alin.(1), 207 alin.(1), 216, 217, 220 Cod civil, instanța de apel a constatat că actul din 01 martie 2005, încheiat fără careva împuterniciri din partea cotașilor este lovit de nulitate absolută sub aspectul potențialului transfer către SRL „PAN-Doragro” a dreptului de proprietate asupra tehnicii agricole menționate în el. Astfel, acesta nu poate fi invocat ca un temei de dobândire al cărorva drepturi de proprietate de SRL „PAN-Doragro” și implicit Ctitor Natalia asupra tehnicii menționate.

Mai mult, instanța de apel a indicat că vinovăția inculpatei se confirmă și prin faptul că

în anul 2006, Ctitor Natalia, unicul asociat la SRL „PAN-Doragro”, l-a numit administrator pe unchiul său, Ctitor Ion, unul din brigadierii lui Ctitor Mihail în perioada activității GȚ „PANM”. În această funcție Ctitor Ion a activat până în septembrie 2008, momentul apariției conflictului cu Ctitor Natalia. În septembrie 2008 Ctitor Natalia i-a retras lui Ctitor Ion împuternicirile de administrator. Astfel că pentru a putea continua exploatarea agricole, Ctitor Ion a înființat SRL „CipDorAgro”, la el trecând majoritatea cotașilor care se aflau la SRL „PAN-Doragro”, în acel moment. Respectiv, SRL „CipDorAgro” efectua lucrările agricole cu aceeași tehnică a cotașilor care până în 2008 era folosită de SRL „PAN-Doragro”, iar anterior de GȚ „PANM”.

Din cele expuse rezultă că toată tehnica cotă valorică a cotașilor lui Ctitor Mihail până în noiembrie 2009 s-a aflat la întreprindere, fiind păstrată când la depozitele din sat când la Toc nr.1, aflat după traseul Grigoriopol-Rîbnița, în dependență de necesitățile de exploatare. A fost transmisă doar tehnica ce urma să revină altor lideri ca urmare a trecerii la ei a unei părți din cotași.

Potrivit declarațiilor martorului, Berzan Valentina, în perioada cât era contabil la întreprindere tehnică, oamenilor nu le-a fost transmis utilajul tehnic, declarații care au fost susținute și de către Ctitor Ion și Mîrza Maria.

La materialele cauzei contrar afirmațiilor inculpatei, s-a constatat că există actul de primire-predare între SRL „PAN-Doragro” și un grup de cotași cu privire la transmiterea tractorului MTZ-80 cu nr.de inventariere 4604 și remorcii 2PTS4 cu nr.de inventariere xxxxx (f.d.199 vol. V). Însă, după cum au explicat Ctitor Ion, Semionov Ion dar și Berzan Valentina, actul a fost semnat doar pentru ca cotașii să cunoască care tehnică le revine, iar de fapt tehnica a rămas în continuare la întreprindere pentru a fi exploatată. La fel stau lucrurile și în cazul actului de primire-predare din 15 decembrie 2007 încheiat între SRL „PAN-Doragro” și un grup de cotași cu privire la transmiterea tractorului de model K-701 cu nr.de inventariere 4613 (f.d.47 vol. III).

Cu referire la transmiterea bunurilor, Colegiul a apreciat critic afirmațiile lui Bacioi Valeriu, or, deși a invocat încheierea unui contract de arendă în privința bunului - curățătorul de cereale cu nr.de inventariere 4009 în sumă de 2 800 lei cu Ctitor Natalia contractul de arendă la care face referire nu a fost prezentat instanței de judecată, la fel cum n-au fost prezentate careva extrase din balanțele contabile ale întreprinderii lui Bacioi Valeriu pentru a se putea face o concluzie când și în ce condiții a fost luat bunul respectiv la balanță. Mai mult, Ctitor Ion în ședința de judecată a negat faptul transmiterii lui Bacioi Valeriu a tehnicii respective, menționând doar că i-a transmis temporar un aparat de curățire a fântânilor, ulterior fiindu-i reîntors, ori ar fi un non sens semnarea unui atare act de predare primire a tehnicii care nu le aparține, fără transmiterea ei de facto, rămânând a fi exploatată de către întreprindere. În susținerea acestei afirmații este și faptul că atât în procesul-verbal nr. 1 din 17.03.2010 al comisiei de revizie a cotei valorice a cetașilor aflați la SRL „PAN-Doragro” și SRL „CipDorAgro”, împreună cu anexă (f.d.9-11 vol. I) se indică unitatea de tehnică respectivă ca fiind prezentă la Toc nr.1. Adică, la 17 martie 2010, contrar afirmațiilor lui Bacioi Valeriu, bunul dat se afla la Toc nr.1 și nu la baza lui (Toc nr.2).

Totodată, a fost respinsă și versiunea potrivit căreia către toamna 2008, momentul când i-au fost retrase lui Ctitor Ion împuternicirile de administrator, ultimul deja înstrăinase toată

tehnica agricolă transmisă în posesie lui GȚ „PAMN”, iar ulterior lui SRL „PAN-Doragro”. Aceasta s-ar demonstra prin faptul că în bilanțul contabil al întreprinderii, la începutul anului 2006, la contul 123, erau indicate mijloace în sumă de 487 000, iar în raportul de la finele anului deja se indică valoarea zero, adică bunurile ar fi înstrăinate în această perioadă. Ipoteza dată nu a fost acceptată de instanță deoarece este vădit neîntemeiată și contrară tuturor circumstanțelor de fapt stabilite în ședința de judecată. Astfel, contabilă întreprinderii, Berzan Valentina, a declarat că această confuzie se datorează faptului că inițial, toată tehnica agricolă figura în bilanțul contabil la contul 123 cu valoarea de 487 000 lei. Însă, din cauza că tehnica era nu a întreprinderii, ci a cetașilor, iar în privința ei nu erau încheiate contracte de arendă cu oamenii, ea nu putea figura în bilanțul contabil, din care cauză a și fost exclusă de la contul 123, circumstanțe care au atras după sine și modificările intervenite în bilanțul contabil.

În contextul celor enunțate, se fundamentează ideea că inclusiv în toamna anului 2009, toată tehnica agricolă a fost transmisă în posesie lui GȚ „PAMN”, iar ulterior lui SRL „PAN-Doragro” era prezentă, inclusiv și cea care ar fi fost predată cotașilor potrivit actelor de predare-primire menționate supra, indiferent de starea tehnică în care se afla. La fel, bunurile care se aflau la Ursu Gheorghe erau proprietatea cotașilor lui, inclusiv și un împrăștiator de îngrășăminte.

Potrivit Legii nr.135 din 2007 privind societățile cu răspundere limitată, datele despre desemnarea și eliberarea administratorului, precum și despre identitatea acestuia, se prezintă pentru înregistrare în Registrul de stat al persoanelor juridice. La acestea se anexează hotărârea de desemnare sau de eliberare a administratorului. Administratorul societății va depune la Camera înregistrării de Stat specimenul semnăturii, care va fi folosită în actele societății. În conformitate cu art.16 al Legii nr.220 din 2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, înregistrarea modificărilor operate în actele de constituire și în datele înscrise în Registrul de stat se efectuează în modul și în condițiile prevăzute pentru înregistrarea persoanei juridice, dacă legea nu prevede altfel, fapt care însă nu a avut loc. În aceste circumstanțe, în toamna anului 2009 Ctitor Natalia, având calitatea de unic administrator al întreprinderii SRL „PAN-Doragro” i-a încredințat lui Postolachi Nicolai efectuarea unor acțiuni în vederea gestionării întreprinderii în lipsa sa și în strictă coordonare a acțiunilor lui de către Ctitor Natalia. Astfel se confirmă cu certitudine că în privința lui Postolachi Nicolai nu au fost formulate careva împuterniciri, legalizate în modul prevăzut de lege, și nu au fost efectuate careva modificări necesare în Registrul de stat al persoanelor juridice, motive din care ultimului nu îi poate fi imputată calitate de administrator al întreprinderii. Mai mult ca atât că însuși Postolachi Nicolae cunoștea despre faptul că Ctitor Natalia este administrator al întreprinderii, coordonând cu ea activitatea întreprinderii. La fel cunoștea că toate actele întreprinderii, inclusiv ștampila se afla la ea. În aceste condiții constatarea instanței de fond nu este probată fiind doar o presupunere, incertitudine care însă nu poate fi pusă la baza unei sentințe de condamnare, motive din care se constată că faptele de care este învinuit Postolachi Nicolae nu întrunește elementele componenței de infracțiune incriminate și anume art.191 alin.(2) lit. b) și c) Cod penal, nefiind subiect al infracțiunii.

În confirmarea acțiunilor infracționale ale inculpatei, Ctitor Natalia, în una din zilele sfârșitului lunii noiembrie 2009, l-a trimis pe Postolachi Nicolae să se întâlnească la Toc nr.1 împreună cu niște persoane necunoscute care încercau să repare cositoarea CPS-5, au dus-o

într-o direcție necunoscută, fapt confirmat de către Caimac Fiodor, care lucra în calitate de paznic al Toc-ului nr.1 în acea perioadă. Dimineța presul de sortiment, la fel nu era pe teritoriul brigăzii. Ulterior ultimul a confirmat că peste câteva zile, dimineța, iarăși a venit Postolachi Nicolae împreună cu persoane necunoscute și au remorcat în direcție necunoscută un tractor de marca/model „T-25”, la care lipsea o roată. La tractor a fost agățată și împrăștierea de îngrășăminte, fiind dusă și ea. Urmează a fi accentuat că din declarațiile ultimului, acțiunile lui Postolachi Nicolae au fost dirijate de ordinul administratorului întreprinderii, Ctitor Natalia. Această constatare rezultă și din lămurirea din 08 decembrie 2009 dată la poliție de către Postolachi Nicolae (f.d.161 vol .I).

Ulterior printr-o altă explicație făcută la data de 17 martie 2010 Postolachi Nicolae a recunoscut că cositoarea CPS-5 și presul nu cunoaște la moment unde se află, din care explicații rezultă că nu se afla pe teritoriul Toc nr.1. Totodată, el a menționat că Ctitor Natalia trebuie să cunoască unde e tehnica respectivă, însă cu certitudine nu putea fi vândută, deoarece se află la balanța întreprinderii. Declarații care confirmă repetat că Ctitor Natalia conducea cu procesul de administrare a patrimoniului, fiind la curent cu toate detaliile.

În contextul celor expuse la 25 martie 2010 Ctitor Natalia a scris o lămurire la poliție (f.d.29 vol .I), prin care a confirmat faptul că cositoarea CPS-5 a fost luată de pe teritoriul TOC nr.1 și remisă unui agent economic pentru „depozitare”, astfel constatându-se contradicții în lămuririle acesteia date ulterior (f.d.57-58 vol. I).

Totodată, potrivit declarațiilor inculpatei reiterate și în ședința de judecată în instanța de apel conștientizând că ar putea avea serioase probleme cu justiția, Ctitor Natalia a readus presul de sortiment pe teritoriul brigăzii Toc nr.1, dorind astfel să arate că el niciodată n-a dispărut și tot timpul a fost prezent, fapt însă care e combătut de declarațiile lui Caimac Fiodor cu privire la evenimentele de la sfârșitul lunii noiembrie 2009 și actul de verificare din 17 martie 2010 care constată lipsa presului de sortiment.

În continuare, la 04 iunie 2010 Ctitor Natalia a mai scris o lămurire la poliție în care a indicat că „...referitor la remorca de model 2 PTS-4 pot comunica că SRL „PAN-Doragro”, dispune la moment de o remorcă de așa model, care este depozitată în depozit. Celelalte două de același model, de care a dispus SRL „PAN-Doragro”, nu cunosc la moment unde sunt, pe care fapt, pentru refuzul executării hotărârii judecătorești, și anume de transmitere a bunurilor sechestrate către creditor adică SRL „PAN-Doragro” a fost pornită o cauză penală care a fost transmisă la CCCEC ...” (f.d.117).

Instanța de apel a constatat că din materialele cauzei cercetate în instanța de apel cât și din declarațiile reprezentantului părții vătămate, a martorilor și a inculpatei date în ședința de judecată în prima instanță, în apel și la faza urmăririi penale rezultă faptul că, inculpata își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile și a dorit în mod conștient, survenirea acestora și anume să intre în posesia bunurilor părții vătămate, incluzându-le în sfera sa patrimonială.

De asemenea, în ședința de judecată s-a constatat că inculpata, în virtutea funcției de administrator al SRL „PAN-Doragro”, avea obligații și atribuții care urmau a fi îndeplinite conform fișei postului. Astfel, activitatea întreprinderii pe care o gestiona, presupunea deținerea în posesie și folosință a terenurilor și a cotelor valorice a cotașilor, având astfel responsabilitate materială pentru păstrarea valorilor materiale în așa mod ca să nu aducă

pierderi și încălcarea drepturilor și intereselor proprietarilor (cotașilor).

Astfel, în virtutea celor expuse, instanța de apel a considerat că vinovăția Nataliei Ctitor în comiterea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. c) Cod penal, a fost demonstrată indubitabil.

La stabilirea pedepsei inculpatei, instanța de apel a ținut cont atât de prevederile art.art.7, 61, 75 Cod penal, cât și de personalitatea inculpatei care are la întreținere doi copii minori, nu are antecedente penale, de faptul că nu a recuperat prejudiciul cauzat părții vătămate, astfel considerând că scopul educativ și preventiv al pedepsei penale, poate fi atins prin stabilirea Nataliei Ctitor a unei amenzi penale, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate în domeniul gestionării întreprinderilor.

Cu referire la învinuirea adusă lui Postolachi Nicolae în baza art. 191 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, instanța de apel a menționat că pe parcursul examinării prezentei cauze, partea acuzării nu a prezentat careva probe admisibile, pertinente, concludente și utile care ar demonstra vinovăția lui Postolachi Nicolae în comiterea infracțiunii unii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. b), c) Cod penal.

Astfel, instanța de apel a reținut că, prin rechizitoriu, Postolachi Nicolae se învinuiește că în perioada lunii noiembrie 2009, data exactă în cadrul cercetării judecătorești nu a fost stabilită, fondatorul și administratorul SRL „PAN-Doragro”, Ctitor Natalia, împreună și după o prealabilă înțelegere cu Postolache Nicolai, au delapidat avere străină, adică ilegal au însușit bunurile, care reprezintă cota valorică a cotașilor fostei întreprinderi agricole AF „Doroțcaia”, care au fost încredințate în administrare, și anume: o cositoare CPS-5 cu n/î xxxxx în valoare de 13 750 lei; un pres de sortiment cu n/î 4067 în valoare de 2 100 lei; un tractor marca/model „T-25” cu n/î 4067 în valoare de 2 900 lei; o marcatoare de îngrășăminte model HPY-0,5 cu n/î xxxxx în valoare de 350 lei; o remorcă marca/model „2 PTS4” cu n/î xxxxx de 1 900 lei, pe care le-au înstrăinat în mare parte unor persoane neidentificate.

Astfel, cotașilor le-a fost cauzat un prejudiciu material în sumă de 21 000 lei.

Instanța de apel a reiterat că subiectul infracțiunii prevăzute la art.191 Cod penal în afară de condițiile generale, trebuie să îndeplinească și unele condiție speciale, și anume să aibă calitate de administrator. Prin administrator în sensul art.191 Cod penal se înțelege persoana care vine în contact direct cu bunurile altei persoane, datorită atribuțiilor sale legate de păstrarea, prelucrarea, vânzarea (livrarea), transportarea sau folosirea bunurilor, iar lipsa calității respective echivalează cu lipsa componenței de infracțiune.

În ce-l privește pe Postolachi Nicolae, instanța a constatat că acesta nu este subiect al infracțiunii incriminate, or, deși corespunde criteriului de vârstă, acest fapt nu este suficient urmând a avea și calitatea de subiect special și anume administrator sau persoană cu răspundere materială deplină. Însă, din probatoriul administrat nu rezultă careva împuterniciri legale ale lui Postolachi Nicolae în gestionarea patrimoniului și răspunderea materială a acestuia. Din materialele cauzei, declarațiile inculpatului, martorilor, se constată o careva activitate a acestuia în SRL „PAN-Doragro”, activitate care însă nu este legalizată printr-un contract individual de muncă sau alte înscrisuri. Respectiv acțiunile desfășurate nu sunt suficiente pentru a considera că ultimul a administrat cu bunurile întreprinderii și corespunzător purta răspundere materială în acest sens, administrator fiind recunoscută doar Ctitor Natalia după revocarea din anul 2008 din funcție a lui Ctitor Ion.

Ca urmare, luând în considerare că Postolache Nicolae nu este subiect al infracțiunii imputate prevăzute de art.191 alin.(2) lit. b), c) Cod penal, instanța de apel a dispus achitarea acestuia deoarece fapta imputată nu întrunește elementele componente infracțiunii.

La fel, s-a reiterat că prin sentința atacată, Ctitor Natalia a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art.352 alin.(1) Cod penal, în următoarele circumstanțe.

Ctitor Natalia, în una din zilele lunii octombrie 2011, data exactă în cadrul cercetării judecătorești nu a fost stabilită, aflându-se în sxxxxx, exercitând un drept presupus, considerând că are dreptul de înstrăinare asupra bunului ce aparține altei persoane și care este pus sub sechestru, adică asupra tractorului model „K701”, n/î D BA xxxxx cu prețul de 55 100 lei, care este înmatriculat după Berzan Valentina și asupra căruia prin încheierea Judecătoriei Dubăsari din 20 martie 2009, s-au aplicat măsuri de asigurare a acțiunii, fiind interzis părților Berzan Valentina și SRL „PAN-Doragro”, în persoana administratorului Ctitor Natalia să înstrăineze tractorul indicat, în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, printr-un contract de vânzare-cumpărare, a vândut tractorul vizat locuitorului com. Calinovca, r-nul Dubăsari, Șuvachin Alexandru, cauzând astfel daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice.

Instanța de apel a reținut că, în ipoteza art.352 alin.(1) Cod penal, daunele cauzate în urma exercitării unui drept legitim sau presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, trebuie să fie în proporții mari, iar în cazul în care nu se atinge acest quantum se aplică art.335 Cod contravențional.

Astfel, instanța a remarcat că potrivit rechizitoriului și potrivit sentinței contestate, s-a apreciat că suma de 55 100 lei incriminate Nataliei Ctitor, constituie daune în proporții mari. Însă, o astfel de concluzie nu are suport normativ, deoarece în acord cu art.126 alin. (1) Cod penal, se consideră proporții mari valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin Hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei. Deși această redacție a art.126 alin.(1) Cod penal a intrat în vigoare abia la 07 noiembrie 2016 grație modificărilor operate prin Legea nr.207 din 28 iulie 2016, instanța a menționat că aceasta este aplicabilă speței, or, conform prevederilor art.10 Cod penal legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei care a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.

Instanța de apel a reținut că, conform Hotărârii Guvernului nr.879 din 23 decembrie 2015, s-a aprobat cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2016, în mărime de 5 050 lei, pentru utilizare în modul stabilit de legislație. Astfel, instanța de apel a rezumat că prejudiciul în mărime de 55 100 lei imputat inculpatei conform rechizitoriului și reținut de prima instanță, nu constituie daune în proporții mari. Prin urmare, s-a constatat că lipsește o condiție indispensabilă pentru încadrarea acțiunilor în baza art.352 alin.(1) Cod penal și anume - urmările prejudiciabile, rezultând că fapta inculpatei constituie contravenția prevăzută de art.335 Cod contravenționala.

Cu toate că Ctitor Natalia vinovăția nu a recunoscut, instanța cercetând totalitatea probelor administrate la prezenta cauză, prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, a considerat că rezultă vinovăția Nataliei Ctitor în comiterea contravenției prevăzute de art.335 Cod contravențională, după indicii calificativi samavolnicia, adică exercitarea în mod arbitrar a unui drept efectiv sau presupus prin încălcarea ordinii stabilite de legislație, fără a se cauza vreo daună considerabilă persoanei.

De asemenea, instanța de apel a relatat că din materialele cauzei reiese cu certitudine că contravenția a fost comisă de către Ctitor Natalia în octombrie 2011, prin urmare s-a constatat că a expirat termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale prevăzut de art.30 Cod contravențională, iar instanța a considerat necesar a înceta procesul în conformitate cu art.441 alin.(1) lit. b) Cod contravențional.

Cu referire la comiterea de către Postolachi Nicolae a infracțiunii prevăzute de art. 179 alin.(1) Cod penal, instanța de apel a precizat că instanța de fond just a încetat procesul penal în privința acestuia, pe motivul expirării termenului prescripției tragerii la răspundere penală.

Astfel, instanța de apel a stabilit că inculpatul Postolachi Nicolae, la 18 decembrie 2011, aproximativ ora 23.30, cu scopul pătrunderii și rămânerii ilegale în domiciliul persoanei, a intrat fără consimțământul lui Tataruș Sergiu în gospodăria acestuia, amplasată în sxxxxx, apoi, continuând acțiunile sale infracționale, a bătut în ușa casei și la moment ce proprietarul Tataruș Sergiu a deschis ușa, i-a aplicat o lovitură în regiunea capului, cauzându-i conform raportului de examinare medico-legală nr.379 din 19.12.2011, vătămări corporale ușoare. Apoi, la somația proprietarei, Tataruș Ecaterina, a refuzat să părăsească imediat domiciliul.

Instanța de apel a constatat că starea de fapt și de drept se află în concordanță deplină cu materialele cauzei și corect a fost statuată de către instanța de fond, neconstatându-se temeiuri de casare a sentinței în această parte. Totodată, instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei penale, apreciindu-le din punctul de vedere a utilității și veridicității lor, sub toate aspectele, complet și în mod obiectiv și călăuzindu-se de Lege, just a încadrat acțiunile lui Postolachi Nicolae în baza art.179 alin.(1) Cod penal.

Deși Postolachi Nicolae vina în cele incriminate nu a recunoscut, instanța de apel a considerat că aceasta se dovedește prin declarațiile părților vătămate Tataruș Sergiu și Tataruș Ecaterina, martorilor Gherlac Sergiu, Bacioi Ion, Nicolaeva Ala, Bacioi Ștefan și Aslanov Ion, prin materialele cauzei cercetate în prima instanță și verificate în instanța de apel, cum ar fi: procesul-verbal de sesizare despre săvârșirea infracțiunii prin care a fost primită plângerea cet. Tataruș Sergiu (f.d.45 vol. IV); procesul-verbal de cercetare la fata locului a gospodăriei cet. Tataruș Sergiu, unde s-a stabilit că în casă sunt urme de culoare brună cenușie asemănătoare sângelui (f.d.48-50 vol. IV); procesul-verbal de confruntare între partea vătămată Tataruș Sergiu și bănuitul Postolachi Nicolae (f.d.87-88 vol. IV); procesul-verbal de confruntare între partea vătămată Tataruș Ecaterina și bănuitul Postolachi Nicolae (f.d.89-90 vol. IV); raportul de expertiză medico-legală Nr.412 D din 23.12.2011 a SEML Criuleni, prin care s-a constatat că părții vătămate Tataruș Sergiu i-au fost cauzate vătămări corporale ușoare (f.d.85 vol. IV).

În urma examinării mijloacelor de probă menționate, instanța de apel a conchis că instanța de fond a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma prevederilor art.art.95, 101 Cod de procedură penală prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportate la declarațiile date de inculpat în cadrul ședinței de judecată și probele

administrate, a stabilit corect situația de fapt, dând faptelor reținute în sarcina lui Postolachi Nicolae încadrarea juridică corectă și anume art.179 alin.(1) Cod penal.

Astfel, în carul cercetării judecătorești s-a probat faptul că Postolachi Nicolae, la 18.12.2011, aproximativ ora 23.30, cu scopul pătrunderii și rămânerii ilegale în domiciliul persoanei, a intrat fără consimțământul lui Tataruș Sergiu în gospodăria acestuia, amplasată în sxxxxx, apoi, continuând acțiunile sale infracționale a bătut în ușa casei și la moment ce proprietarul Tataruș Sergiu, i-a deschis ușa, i-a aplicat o lovitură în regiunea craniului, cauzându-i conform raportului de examinare medico-legală nr.379 din 19.12.2011, vătămări corporale ușoare ce duc la dereglarea sănătății de scurtă durată sub formă de plagă pe frunte. Apoi la somația proprietarei, Tataruș Ecaterina, a refuzat să părăsească imediat domiciliul apartamentul părții vătămate împingând-o într-o parte, ce confirmă cert intrarea ilegală în apartamentul ultimei, adică violarea domiciliului părții vătămate.

Instanța de apel a atestat că prima instanță în mod just a relevat că în învinuirea expusă în rechizitoriu se menționează că persoana se învinuiește de comiterea infracțiunii prevăzute de art.179 alin.(2) Cod penal, dar totodată nu este indicat semnul cu aplicarea violenței sau cu amenințarea aplicării ei, însă prezenta anume acestui semn legitimează posibilitatea calificării acțiunilor în baza alineatului doi și nu unu al articolului respectiv.

Astfel, rezultă că învinuirea înaintată inculpatului este una incorectă, contradictorie. O asemenea învinuire i-a afectat inculpatului dreptul de a ști pentru ce faptă este învinuit, adică dreptul la apărare.

Prin urmare, organul de urmărire penală a încălcat prevederile art.281 Cod de procedură penală deoarece a înaintat lui Postolachi Nicolae, o învinuire neconcretă, neprecisă și declarativă, fapt ce contravine principiului legalității, prevăzut de art.7 Cod de procedură penală, principiului asigurării dreptului la apărare, stipulat în art.17 Cod de procedură penală, art.art.23, 26 din Constituție și art.6 alin.(3) lit. a) CEDO.

La fel, instanța de apel a constatat că, prima instanță în mod just a încetat procesul penal în privința lui Postolachi Nicolae în baza art.179 alin.(1) Cod penal în legătură cu expirarea termenului de prescripție de atragere la răspundere penală, or potrivit art.60 alin.(1) lit. a) Cod penal, persoana se eliberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii unei infracțiuni ușoare au expirat 2 ani. Astfel, s-a stabilit că Postolachi Nicolae, a comis faptele imputate în perioada 18.12.2011, prin urmare instanța corect a conchis că a expirat termenul pentru tragere la răspundere penală a inculpatului.

Referitor la acțiunile civile înaintate, instanța de apel a reținut drept incorectă soluția primei instanțe de a lăsa fără examinare acțiunea civilă în partea reparării prejudiciului material or, din materialele dosarului este stabilită exact suma despăgubirilor convenite și anume valoarea tractorului K-701 de 55 100 lei, prejudiciu ce a fost încasat din contul Nataliei Ctitor în beneficiul Valentinei Berzan.

De asemenea, instanța de apel a menționat că a fost înaintată acțiune civilă de către Tataruș Sergiu și Tataruș Ecaterina către Postolachi Nicolae cu privire la încasarea cu titlu de prejudiciu moral a câte 50 000 lei și deși, prin sentința atacată procesul penal în comiterea infracțiunii prevăzute de art.179 alin.(1) Cod penal s-a încetat în legătură cu expirarea termenului de prescripție de atragere la răspundere penală, Postolachi Nicolae a fost recunoscut vinovat. Prin urmare, instanța de apel a considerat necesar a admite cerința privind încasarea

prejudiciului moral cu încasarea de la Postolachi Nicolai în beneficiul lui Tataruș Sergiu și Tataruș Ecaterina, cauzat prin infracțiune, în sumă de 5 000 lei pentru fiecare.

8. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de apel, au declarat recursuri ordinare.

8.1. Procurorul, invocând temei de drept prevederile art.427 alin.(1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală, solicitând casarea totală a acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că, concluzia instanței de apel precum că lipsa calității de administrator a lui Postolachi Nicolae echivalează cu lipsa componentei de infracțiuni prevăzută de art.191 Cod penal, este neîntemeiată și greșită, or, în cazul în care la sustragerea săvârșită de două sau mai multe persoane a participat cel puțin o persoană căreia i-au fost încredințate bunurile, acțiunile tuturor vor fi încadrate în baza lit. b) alin.(2) art.191 Cod penal.

Învinuirea înaintată lui Postolachi Nicolae în baza art.179 alin.(2) Cod penal este clară, lipsa oricăror obiecții din partea inculpatului și apărătorului acestuia, confirmă acest fapt, însă instanța de apel a omis să se expună asupra acestui motiv invocat de procuror în apelul său.

Vinovăția lui Postolachi Nicolae de comiterea infracțiunii prevăzute de art.179 alin.(2) Cod penal a fost dovedită pe deplin atât prin declarațiile părților vătămate cât și prin probele materiale care coroborează între ele, și care nu au fost combătute de apărare.

Instanța de apel a preluat eroarea comisă de instanța de fond atunci când s-a constatat vinovăția inculpatului Postolachi Nicolae de comiterea infracțiunii prevăzute de art.179 alin.(2) Cod penal, care însă a fost condamnat în baza art.179 alin.(1) Cod penal.

Instanța de apel urma să aprecieze toate probele obiectiv și sub toate aspectele dar nu doar declarațiile lui Postolachi Nicolae care vin în contradicție cu probatoriul acumulat în cadrul urmăririi penale, inclusiv declarațiile părților vătămate Tataruș Sergiu și Tataruș Ecaterina, cât și raportul de expertiză medico-legală nr.412.

Instanța de apel, chiar dacă a admis apelul procurorului în care s-a invocat blândețea pedepsei stabilite Nataliei Ctitor, fără a indica careva motive, a stabilit acesteia o pedeapsă mai blândă, or aplicarea celei mai blânde pedepse penale sub formă de amendă, nu este una rațională, care ar atinge scopul de reeducare a condamnatei și preîntâmpinarea de săvârșire de noi infracțiuni.

8.2. Inculpata Ctitor Natalia, invocând temei de drept prevederile art.427 alin.(1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, care a solicitat casarea hotărârilor emise în privința sa, cu emiterea unei decizii prin care să fie achitată în partea condamnării în baza art.191 alin.(2) lit. c) Cod penal și art.335 Cod contravențională.

Recurenta a invocat că, încadrarea acțiunilor sale în componenta infracțiunii de delapidare, este ilegală și contravine prevederilor art.8, 14 alin.(1) Cod penal;

Instanța nu a ținut cont de actele care denotă faptul că GȚ „PAMN” a tatălui său și SRL „PAN-Doragro” sunt societăți distincte, iar ea nu a preluat conducerea GȚ „PAMN”.

Instanța nu a luat în considerare declarațiile martorului Ctitor Ion care a declarat că după revocarea sa din funcții în 2008, nu i-au fost transmise Nataliei Ctitor tehnica agricolă, actele întreprinderii și alte valori materiale, fapt care a servit pentru adresarea Nataliei Ctitor în judecată cu cerere de înlăturare a impedimentelor în gestiunea întreprinderii.

Soluția instanței s-a bazat în exclusivitate pe actul de primire predare din 01.03.2005, prin care SRL „PAN-Doragro” a primit de la GȚ „PAMN” un șir de bunuri mobile, însă în

același timp a ignorat și distorsionat alte multiple înscrisuri și declarații ale martorilor, care denotă lipsa laturii obiective a componenței de infracțiuni prevăzută de art. 191 Cod penal.

Instanța de fond a omis să indice în sentința declarațiile martorului Ctitor Ion din 22.10.2013 care sunt în contradicție cu cele date la 21.05.2014, și nu le-a dat o apreciere, iar instanța de apel nu s-a expus asupra motivului dat.

Instanțele de fond au pus la baza hotărârilor acte dobândite în afara procesului penal, neinvocate de acuzator în calitate de probe neexamine/nedezbătute în instanțe, și anume lămuririle Nataliei Ctitor de la (f.d.29, 57-58, 116 vol. I).

La 27.10.2015, de către Ctitor Natalia a fost înregistrată în cancelaria Curții de Apel cerere privind administrarea de probe noi, pe care instanța de apel nu le-a luat în considerație și nici nu le-a examinat, chiar dacă CSJ prin decizia sa a impus examinarea acestora și expunerea asupra lor.

Instanța de judecată incorect a identificat drept părți vătămate pe Semionov Ion, Ctitor Ion și Mîrza Maria, care au statut și de martori ai acuzării, or, aceștia au declarat instanței că și-au valorificat cota valorică. Ctitor Ion, având drept scop de răzbunare pe Ctitor Natalia, a indus instanța în eroare, or, acestuia i-a fost valorificată cota valorică de către Ctitor Mihail.

În baza ordonanței Procuraturii Dubăsari din 21.12.2009, s-a dispus neînceperea urmăririi penale în privința Nataliei Ctitor și clasarea procesului penal, iar la 11.06.2010, contrar prevederilor art.287 alin.(4) Cod de procedură penală, a fost reluată urmărirea penală, unicul argument servind faptul că Ctitor Ion și alți, relatând aceleași fapte expuse în plângerea din 03.12.2009, s-au adresat Primului ministru, ceea ce nu poate fi calificat ca fapte noi, recent descoperite sau un viciu fundamental.

Instanța de apel a argumentat suav reîncadrarea acțiunilor Nataliei Ctitor din art. 352 Cod penal în art.335 Cod contravențională, poziția instanței în vederea stabilirii vinovăției acesteia, fiind neclară, nefiind invocate probele pe care se bazează soluția.

Instanța nu a ținut cont de probele noi prezentate de Natalia Ctitor care denotă faptul că tractorul K701, cu n/î DB A 76 înmatriculat pe numele Valentinei Bernaz și tractorul K701, cu n/î DB A 934 înmatriculat pe numele lui Ivanov Mihail și care a fost cumpărat de acesta de la GȚ „PANM”, sunt distincte.

Instanța de apel, a creat o situație mai gravă apelantei Ctitor Natalia, prin faptul că a dispus privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate în domeniul gestionării întreprinderilor, care are un sens juridic mai larg decât cea stabilită de instanța de fond. Totodată, instanța de fond a lăsat fără examinare acțiunea civilă a Valentinei Bernaz, pe când instanța de apel a dispus încasarea prejudiciului material în beneficiul Valentinei Bernaz, însă nici procurorul, nici partea vătămată, nu au contestat cu apel capătul dat al sentinței.

9. Prin decizia Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 03 octombrie 2017, recursul inculpatei Ctitor Natalia a fost respins ca inadmisibil.

A fost admis recursul procurorului, casează parțial decizia instanței de apel, în partea condamnării Nataliei Ctitor în baza art.191 alin.(2) lit. c) Cod penal, achitării lui Postolachi Nicolae învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. b), c) Cod penal și menținerii sentinței privind încetarea procesului penal în privința ultimului pe art.179 alin.(1) Cod penal, și dispune rejudecarea cauzei în această parte, în aceeași instanță de apel, în alt

complet de judecată. În rest, dispozițiile deciziei atacate au fost menținute.

9.1. Instanța de recurs a statuat că, deși procesul în baza art.335 Cod contravențional în privința Nataliei Ctitor a fost încetat din motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere contravențională, totuși inculpata este declarată vinovată, iar instanța de apel ținând cont de prevederile art.225 Cod de procedură penală, corect a soluționat acțiunea civilă și a dispus încasarea în beneficiul Berzan Valentina a despăgubirilor în sumă de 55 100 lei.

Astfel, argumentele recurente invocate referitor la nevinovăția sa, au fost obiect de dispută în cadrul instanței de apel, asupra cărora s-au formulat și s-au punctat minuțios și veridic răspunsurile, pe care instanța de recurs le-a acceptat.

Prin urmare, instanța de recurs a considerat că argumentele invocate de recurentă nu au suport probatoriu și contravin probelor administrate, iar în prezenta circumstanțelor nominalizate permit instanței de recurs să concluzioneze asupra respingerii recursului declarat, ca fiind inadmisibil.

9.2. Cu referire la învinuirea lui Postolachi Nicolae în baza art.179 alin.(2) Cod penal, instanța de recurs, studiind materialele cauzei a constatat că instanța de fond a comis o eroare când a încadrat acțiunile lui Postolachi Nicolae în baza art.179 alin.(1) Cod penal, doar pe motiv că în învinuire nu este indicat semnul cu aplicarea violenței sau cu amenințarea aplicării ei, eroare care ulterior a fost menținută și de către instanța de apel.

Lecturând ordonanța de punere sub învinuire și rechizitoriul în acest sens, instanța de recurs a constatat că în partea descriptivă a acestora, este indicat că Postolachi Nicolae, se învinuiește pentru pătrunderea și rămânerea ilegală în domiciliul unei persoane, fără consimțământul acesteia și refuzul de a-l părăsi la cererea ei, săvârșită cu aplicarea violenței. De asemenea, în cadrul descrierii faptei săvârșite, este indicat că, Postolachi Nicolae i-a aplicat o lovitură în regiunea craniului lui Tataruș Sergiu, cauzându-i conform raportului de examinare medico-legală nr.379 din 19.12.2011, vătămări corporale ușoare, ce duc la dereglarea sănătății de scurtă durată, sub formă de plagă pe frunte, faptul lovirii părții vătămate fiind confirmat însăși de Postolachi Nicolai. Aici, Colegiul a indică că doar lipsa mențiunii aplicarea violenței sau cu amenințarea aplicării ei, nu duce la reîncadrarea acțiunilor inculpatului. Mai mult, atât instanța de fond cât și instanță de apel, în partea dispozitivă a hotărârilor stabilesc vinovăția lui Postolachi Nicolae în baza art.179 alin.(1) Cod penal, pe când în partea descriptivă se constată ca fiind dovedită fapta conform art.179 alin. (2) Cod penal.

Prin urmare, au fost încălcate cerințele art.394 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală potrivit căruia, astfel, Postolachi Nicolae a fost recunoscut vinovat pentru altă faptă decât cea constatată de către instanță de judecată.

De asemenea, lecturând decizia instanței de apel, instanța de recurs a constatat contradicții în partea motivatoare a acesteia vis-a-vis de motivele achitării lui Postolachi Nicolai de sub învinuirea înaintată în baza art.191 alin.(2) lit. b), c) Cod penal. Astfel, instanță de apel, făcând trimitere la calitatea specială de administrator a subiectului infracțiunii prevăzute de art.191 Cod penal, a considerat necesar a-l achita pe Postolachi Nicolae anume din lipsa calității de administrator a acestuia, ceea ce echivalează cu lipsa componentei de infracțiuni. Ulterior, însă instanță a reținut că: „pe parcursul examinării prezentei cauze penale, partea acuzării nu a prezentat careva probe admisibile, pertinente, concludente și utile care ar demonstra vinovăția inculpatului Postolachi Nicolae în comiterea infracțiunii prevăzute de

art.191 alin.(2) lit. b), c) Cod penal.” În această situație poziția instanței de apel, este una contradictorie ce tine anume de motivul achitării lui Postolachi Nicolae de sub învinuirea înaintată în baza art.191 alin.(2) lit. b), c) Cod penal.

De asemenea, deși în cadrul ședinței de judecată din 01.03.2017, potrivit procesului verbal al ședinței de judecată, procura din 30.11.2009 prin care administratorul SRL „Pan-Doragro” Ctitor Natalia îl împuternicește pe Postolachi Nicolae să efectueze acte de protecție, reparare și conservare a patrimoniului, a fost cercetată ca probă anexată la materialele cauzei, - în decizia instanței de apel lipsește o apreciere a acesteia, inclusiv prin prisma calității lui Postolachi Nicolae de subiect al infracțiunii prevăzute la art.191 Cod penal. Instanța de apel nu a examinat calitatea lui Postolachi Nicolae ca subiect al infracțiunii de delapidare a averii străine și prin prisma conținutului probelor anexate la materialele cauzei, inclusiv declarațiile martorilor date instanței pe acest capăt de învinuire.

În al treilea rând, instanța de recurs a menționat că, potrivit rechizitoriului Ctitor Natalia și Postolachi Nicolae au fost puși sub învinuire de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 191 alin.(2) lit. b), c) Cod penal. Prin sentința, inculpații au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art.191 alin.(2) lit. b) Cod penal la pedepse sub formă de amendă, din învinuirea înaintată fiind exclusă lit. c), pe motiv că instanței nu i s-au prezentat probe din care să reiasă cauzarea unui prejudiciu considerabil părților vătămate.

Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, doar în partea stabilirii pedepselor inculpaților, ca fiind prea blânde, apelantul fiind de acord cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpaților în baza art.191 alin.(2) lit. b) Cod penal. Însă, instanță de apel, prin decizia sa, reîncadrează acțiunile Nataliei Ctitor în baza art.191 alin.(2) lit. c) Cod penal, și stabilește o amendă mai mică decât cea stabilită de instanță de fond, iar Postolachi Nicolae este achitat de sub învinuirea înaintată în baza art.191 alin.(2) lit. b) și c) Cod penal.

Prin urmare, instanța de recurs a constatat că motivarea soluției instanței de apel contrazice dispozitivul hotărârii acesteia, deoarece în partea motivatoare a deciziei instanța respinge argumentele invocate de procuror în apelul său, iar ulterior admite și acest apel, dispunând casarea sentinței atacate parțial.

În altă ordine de idei, instanța de recurs a mai indicat că instanța de apel, constatând vinovăția Nataliei Ctitor în baza art.191 alin.(2) lit. c) Cod penal, în cadrul descrierii faptei ca fiind comisă de aceasta, nu indică calificativul atribuit lit. c) al normei penale indicate, și anume cu cauzarea de daune în proporții considerabile, de către instanță fiind doar menționat că prin acțiunile inculpatei, cotașilor le-a fost cauzat un prejudiciu material în sumă de 21 000 lei. Este de menționat faptul că, în speță, anume calificativul de daune în proporții considerabile face delimitarea dintre alin.(2) și alin.(1) al art.191 Cod penal.

Instanța de recurs a menționat că, rejudecând cauza, instanță de apel nu a ținut cont de prevederile art.436 alin.(2) Cod de procedură penală care stipulează că pentru instanță de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

Totodată, lecturând procesul-verbal al ședinței de judecată și decizia recurată, instanța de recurs a constatat că instanță de apel nu a îndeplinit indicațiile instanței superioare și anume, nu s-a expus în nici un fel asupra cererii Nataliei Ctitor privind administrarea de noi probe înregistrată la 27 octombrie 2015 cu nr.12133, la care erau anexate unele probe.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urma să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

10. Prin decizia Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2019, apelul inculpatului Postolachi Nicolae a fost respins ca nefondat.

Admis apelul procurorului, casat sentința și se pronunțat o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Ctitor Natalia, recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. b) Cod penal, i-a fost aplică pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 1000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a gestiona întreprinderi agricole pe un termen de 4 ani.

Postolachi Nicolae, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. b) Cod penal, i-a fost aplicată pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 1 000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a gestiona întreprinderi agricole pe un termen de 4 ani.

Procesul penal în privința lui Postolachi Nicolae pe art.179 alin.(2) Cod penal a fost încetat în legătură cu intervenirea termenului de prescripții.

10.1. Instanța de apel a conchizând, din analiza probele anexate la materialele cauzei prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinenței, concludenții și utilității lor, a stabilit indubitabil că în perioada lunii noiembrie 2009, data exactă în cadrul cercetării judecătorești nefiind stabilită, fondatorul și administratorul SRL „PAN-Doragro” Ctitor Natalia, împreună și după o prealabilă înțelegere cu Postolachi Nicolae Petru, au delapidat avere străină, adică ilegal au însușit bunurile, care reprezintă cota valorică a cotașilor fostei AF „Dorțcaia”, care au fost încredințate în administrare, și anume: o cositoare „CPS-5” cu n/î xxxxx și valoarea de 13 750 lei; un pres de sortiment cu n/î 4067 în valoare de 2 100 lei; un tractor de marca/model „T-25” cu n/î 4632 în valoare de 2 900 lei, o marcatoare de îngrășăminte de model HPY-0,5 cu n/î xxxxx în valoare de 350 lei; o remorcă de marca/model „2 PTS4” cu n/î xxxxx în valoare de 1 900 lei, pe care le-au înstrăinat în mare parte unor persoane neidentificate. Prin aceste acțiuni, cotașilor le-a fost cauzat un prejudiciu material în sumă de 21 000 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Ctitor Natalia a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.191 alin.(2) lit. b) Cod penal, delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului săvârșită de către două persoane. La fel, Postolachi Nicolae a comis infracțiunea prevăzută de art.191 alin.(2) lit. b) Cod penal, delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului săvârșită de către două persoane.

În altă ordine de idei, instanța de apel a reiterat că potrivit sentinței Judecătoriei Dubăsari din 30 iunie 2015, instanță a constatat că Postolachi Nicolae la 18.12.2011, aproximativ la ora 23³⁰, cu scopul pătrunderii și rămânerii ilegale în domiciliul persoanei, a intrat fără consimțământul lui Tataruș Sergiu în gospodăria acestuia, amplasată în sxxxxx, apoi, continuând acțiunile sale, a bătut în ușa casei și la moment ce proprietarul Tataru Sergiu i-a deschis ușa, i-a aplicat o lovitură în regiunea craniului, cauzându-i conform raportului de examinare medico-legală nr.379 din 19.12.2011, vătămări corporale ușoare ce duc la

dereglarea sănătății de scurtă durată sub formă de plagă pe frunte. Apoi, la somația proprietarei Tataruș Ecaterina a refuzat să părăsească imediat domiciliul.

La caz, instanța de fond a calificat acțiunile inculpatului conform art.179 alin.(1) Cod penal, însă instanța de apel a apreciat concluzia primei instanțe ca fiind pripită.

Subsecvent, instanța de apel, analizând și apreciind probele, în strictă conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, conform cărora, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, dar și ținând cont de prevederile art.179 Cod penal, constată următoarele:

Postolachi Nicolae la 18.12.2011, aproximativ la ora 23³⁰, cu scopul pătrunderii și rămânerii ilegale în domiciliul persoanei, a intrat fără consimțământul cet. Tataruș Sergiu Alexandru în gospodăria acestuia, amplasat în sxxxxx. Apoi, continuând acțiunile sale, a bătut în ușa casei și la moment ce proprietarul Tataruș Sergiu i-a deschis ușa, cu un obiect contondent i-a aplicat o lovitură în regiunea craniului, cauzându-i conform raportului de examinare medico-legală Nr.379 din 19.12.2011, vătămări corporale ușoare ce duc la dereglarea sănătății de scurtă durată sub formă de plagă pe frunte. Apoi, la somația proprietarei Tataruș Ecaterina a refuzat să părăsească domiciliul timp de aproximativ 5 minute.

Astfel, instanța de apel constată că, prin acțiunile sale intenționate, Postolachi Nicolae a comis infracțiunea prevăzută de art.179 alin.(2) Cod penal, violarea de domiciliu, adică, pătrunderea și rămânerea ilegală în domiciliul unei persoane fără consimțământul acesteia precum și refuzul de a le părăsi la cererea ei, cu aplicarea violenței.

Consecvent, instanța de apel a reținut că inculpatul Postolachi Nicolae a explicat că în anul 2011, soția lui avea un bar în s. Doroțcaia, în care lucra ca barman și vânzătoare cumnata lui, Aliona Dicusar. Atât soția lui, cât și Aliona, i-au spus de mai multe ori că locuitorul s. Doroțcaia, Tataruș Serghei, vine deseori prin bar, face scandaluri și de 2 ori a distrus mobila și a stricat vesela. Asemenea scandal Tătaruș Serghei a mai făcut și în alte baruri din sat, (din spusele lui Aliona Nicolaev anume la barul „Luminița” unde lucrase ea mai înainte), dar de fiecare dată când era întrebat când va achita mobila și vesela spunea că nu are bani la el. În seara de duminică pe 18.12.2011, pe la orele 22 și 30, l-a sunat acasă Aliona Nicolaev și i-a spus să vină urgent la bar pentru că Tataruș Serghei iarăși s-a îmbătat, a bătut pe cineva și a făcut scandal, după ce a stricat mobila refuzând să o plătească. Deoarece de comportamentul lui Tataruș erau informați colaboratorii poliției, dar nu întreprindeau măsuri, fiindcă acesta este cumnat și vecin cu ofițerul de politie Borș Vladimir, a considera: inutil să se adreseze și în acea seară la ajutorul lor, dar imediat a plecat la bar ca să ceară de la Tataruș Serghei să achite dauna. A plecat la bar cu automobilul personal, Aliona Nicolaev i-a arătat în sală urme de sânge, picături de single erau și în bucătărie unde se spălase Lučov Vladimir, pe care îl bătuse Serghei Tataruș, apoi i-a arătat scaunul, masa și vesela stricată de către acesta în prezența la mai mulți oameni ce erau în bar. Din spusele lui Aliona Nicolaev, după ce la intervenția oamenilor din bar Serghei Tataruș a fost oprit, el a refuzat să achite paguba și i-a spus ei că dacă vrea bani pentru mobilă și veselă să vină să se achite la el acasă. I-a propus lui Aliona să merge să-i arate unde trăiește Tataruș Serghei ca ea să confirme față de el cele întâmplare și să plătească după cum a spus mobila deteriorată. Împreună cu Aliona Nicolaev au plecat acasă la Sergiu Tataruș. Ajungând lângă casa care este repartizată de stat la mai multe persoane, a venit

în fata casei lui Sergiu Tataruș, care era parțial îngrădită cu plasă, dar fără porțiță, fiind comună pentru mai mulți stăpâni. L-a strigat pe nume pe Tataruș Serghei și s-a apropiat de ușa de la intrare, așteptându-l. Când era la prag, Tataruș Serghei a ieșit din casă, a aprins lumina care era afară și când el a început numai vorba, întrebându-l de ce aiurește în bar, fără a-i permite să-i spună până la sfârșit de ce a venit, Tataruș s-a repezit jos pe scară spre dânsul. Cunoscând caracterul agresiv a lui Serghei Tataruș când este beat, mai ales că îl bătuse în acea seară până la sânge pe Lucov Vova, instinctiv, apărându-se de el, l-a lovit cu pumnul în regiunea capului, după ce Tataruș Serghei a început să strige. Din casă a ieșit soția acestuia și văzând că nu mai are sens să o cheme din mașină pe Aliona Nicolaev ca să se lămurească cu achitarea prejudiciului, i-a spus soției lui Serghei Tataruș să nu strige că sperie copii și a plecat. După ce a plecat de la Sergiu Tataruș de acasă, a dus-o pe Aliona Nicolaev la bar, unde peste vreo 5-10 minute a venit și Tataruș Sergiu, care avea cu dânsul un baston de cauciuc, căuta din nou scandal, î-l învinuia că l-a lovit peste cap cu o țeava metalică. Acesta în regiunea capului într-adevăr avea o zgârietură, care nu mai sângera la acel moment. Era mai multă lume afară, care a auzit cum i-a spus că nu l-a lovit cu țeava, dar cu pumnul, când s-a repezit spre dânsul, l-a întrebat din nou când o să achite pentru mobila deteriorată, dar acela nu i-a răspuns. Dacă Aliona Nicolaev nu-i spunea, că Serghei Tataruș a propus să vină acasă la el să achite costul bunurilor deteriorate, el nu se pornea la acesta acasă. La urmărirea penală le-a zis polițiștilor despre conflictele pe care le-a generat Tătaruș Sergiu, însă polițiștii i-au zis că acestea nu au nici o legătură cu cazul cercetat. Pentru lumina din curtea lui Sergiu Tataruș, întrerupătorul este amplasat afară din partea dreaptă a ușii din direcția de ieșire din casă. Respectiv, lumina a aprins-o Tataruș Sergiu. În casă la acesta el nu a intrat și în momentul în care soția lui Tataruș a început a striga i-a cerut scuze. Automobilul în care se afla Aliona Nicolaeva era lângă porțița lui Tataruș Sergiu. Ferestrele nu sunt întunecate, afară era întuneric, iar în salonul mașinii nu era aprinsă lumina. Consideră că soția lui Tataruș putea să vadă din casă cine este la dânsul în mașină. Oficial plângere nu a scris pe acțiunile lui Tataruș, doar a vorbit cu polițistul din sat, Bordeian. După ultimul incident a fost Ala Nicolaeva și a depus plângere la politie, dar i s-a spus că nu sunt probe. A plecat la Tataruș acasă cu scopul ca să-i dea ultimul banii. Ala Nicolaev prin telefon i-a spus să meargă la Tataruș acasă, deoarece acela i-a invitat să ia banii de la el. Știa că Tataruș Sergiu este însurat și are copil, dar nu i s-a părut anormal că s-a dus la ora 11 seara la Tataruș acasă, deoarece la el nu a fost prima dată și de fiecare dată spunea a doua zi că nu plătește, fiindcă nu are probe să demonstreze că a consumat și nu a plătit. A ieșit el din automobil și nu Ala Nicolaev, deoarece a dorit să discute cu Tataruș Serghei în privința deselor conflicte pe care acesta le creează la barul lui și concomitent să întrebe de bani, dacă acesta are de gând să-i dea sau nu. În timpul discuției i-a spus soției lui Tataruș că a fost chemat de către ultimul să achite mobila stricată. Nici până în ziua de astăzi nu a fost achitat cu privire la prejudiciul cauzat de către Tataruș Sergiu. Nu s-a adresat în instanțe de judecată în privința prejudiciului cauzat în seara când s-a produs conflictul.

Instanța de apel analizând și apreciind declarațiile inculpatului prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinenței, concludenței și utilității lor le-a apreciat ca fiind neveridice, or inculpatul a oferit astfel de depoziții în sensul de a se eschiva de la răspunderea penală. Mai mult, declarațiile oferite de inculpat sunt combătute prin declarațiile părților vătămate Tataruș Sergiu și Tataruș Ecaterina, martorilor: Gherlac Sergiu,

Baciori Ion, Baciori Ștefan și Aslanov Ion, că Postolachi Nicolae, prin acțiunile sale intenționate a comis infracțiunea prevăzută de art.179 alin.(2) Cod penal, în ce privește declarațiile martorilor Gherlac Sergiu și Nicolaeva Ala, instanța de apel le-a apreciat critic, or pe de o parte aceste depoziții poartă un caracter părtinitor, iar pe de altă parte nu indică la nevinovăția inculpatului, or martori au relatat circumstanțe ce se referă la presupusele acțiuni petrecute în barul respectiv, însă nu relatează circumstanțele produse la domiciliul părților vătămate, și nu justifică acțiunile inculpatului.

Consecvent, instanța de ape a reținut că vina lui Postolachi Nicolae în comiterea infracțiunii prevăzute de art.179 alin.(2) Cod penal mai este demonstrată și prin sistemul de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale, cum ar fi procesul-verbal de sesizare despre săvârșirea infracțiunii (f.d.45 vol. IV); procesul-verbal de cercetare la fata locului a gospodăriei cet. Tataruș Sergiu, unde s-a stabilit că în casă sunt urme de culoare brună cenușie asemănătoare sângelui (f.d.48-50 vol. IV); procesul-verbal de confruntare între partea vătămată Tataruș Sergiu și bănuitul Postolachi Nicolae, (f.d.87-88 vol. IV); procesul-verbal de confruntare între partea vătămată Tataruș Ecaterina și bănuitul Postolachi Nicolae (f.d.89-90 vol. IV); raportul de expertiză medico-legală Nr.412 D din 23.12.2011 a SEML Criuleni, prin care s-a constatat că părții vătămate Tataruș Sergiu i-au fost cauzate vătămări corporale ușoare (f.d.85 vol. IV).

În continuare, instanța de apel a considerat că prima instanță a reținut corespunzător acțiunile inculpatului, însă pripit a ajuns la soluția de a-l recunoaște vinovat de Postolachi Nicolae Petru de comiterea infracțiunii prevăzute de art.179 alin.(1) Cod penal, din motivele expuse infra.

Potrivit acuzării, Postolachi Nicolae i-a aplicat lovitura cu un obiect contondent, însă, instanța de fond a indicat că aceasta nu și-a găsit confirmare în timpul cercetării judecătorești, din care cauza instanța de judecată nu-l poate găsi vinovat și în acest sens.

Succesiv, prima instanță a reținut că potrivit rechizitoriului: "...astfel, prin acțiunile sale intenționate, Postolachi Nicolae Petru, se învinuiește că a comis infracțiunea prevăzută de art.179 alin.(2) Cod penal, violarea de domiciliu, adică, pătrunderea și rămânere ilegală în domiciliul unei persoane fără consimțământul acesteia, precum și refuzul de a le părăsi la cererea ei.." (f.d.178 vol. IV).

La fel, prima instanță a indicat că învinuirea expusă în rechizitoriu se menționează că persoana se învinuiește de comiterea infracțiunii prevăzute de art.179 alin.(2) Cod penal, dar totodată nu este indicat semnul cu aplicarea violenței sau cu amenințarea aplicării ei, însă prezenta anume acestui semn legitimează posibilitatea calificării acțiunilor în baza alineatului doi și nu unu al articolului respectiv.

În această ordine de idei, instanța de apel a apreciat ca fiind pripită această concluzie, or, lecturând ordonanța de punere sub învinuire și rechizitoriul în acest sens, instanța de apel a constatat că în partea descriptivă a acestora, este indicat că Postolachi Nicolae, se învinuiește pentru pătrunderea și rămânerea ilegală în domiciliul unei persoane, fără consimțământul acesteia și refuzul de a-l părăsi la cererea ei, săvârșită cu aplicarea violenței.

De asemenea, în cadrul descrierii faptei săvârșite, este indicat că „Postolachi Nicolae i-a aplicat o lovitură în regiunea craniului lui Tataruș Sergiu, cauzându-i conform raportului de examinare medico-legală nr. 379 din 19.12.2011, vătămări corporale ușoare, ce duc la

dereglarea sănătății de scurtă durată, sub formă de plagă pe frunte, faptul lovirii pârții vătămate fiind confirmat însăși de Postolachi Nicolai.

Aici, instanța de apel a indicat că doar lipsa mențiunii aplicarea violenței sau cu amenințarea aplicării ei, nu duce la reîncadrarea acțiunilor inculpatului, din care considerent, acțiunile lui Postolachi Nicolae urmează a fi calificate conform art.179 alin.(2) Cod penal, motiv din care argumentele procurorului expuse în apelul declarat sunt întemeiate și urmează a fi reținute.

În aceeași ordine de idei, instanța a reținut că, deși a fost dovedită vinovăția inculpatului Postolachi Nicolae în săvârșirea infracțiunii imputate lui, totuși este necesar de a-l libera de răspunderea penală pe art.179 alin.(2) Cod penal și de a înceta procesul penal în privința lui, pe motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere a lui la răspundere penală or, potrivit art.60 alin.(1) lit. b) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare.

În speță, lui Postolachi Nicolae termenul respectiv va fi calculat din 18.12.2011, or, inculpatul nu s-a sustras de la urmărire penală sau instanța de judecată, prin urmare, motive care ar întrerupe curgerea termenului de prescripție, lipsesc.

Conform prevederilor art.60 alin.(5) Cod penal, prescripția se suspendă, dacă persoana care a săvârșit infracțiunea se sustrage de la urmărire penala sau de la judecata prin schimbarea domiciliului, actelor de identitate etc. într-o asemenea situație timpul suspendării prescripției nu intra în termenul de prescripție, iar curgerea prescripției se reia din momentul reținerii persoanei sau al autodenunțării.

Reiterând circumstanțele constate în ședință, instanța de apel a indicat că inculpata Ctitor Natalia și inculpatul Postolache Nicolae au comis infracțiunea prevăzută de art.191 alin.(2) lit. b) Cod penal, fapte prejudiciabile pasibile de răspundere penală.

În acest context, instanța a indicat că la numirea tipului și măsurii de pedeapsă inculpaților, instanța de fond a reiterat prevederile art.art.6, 7, 61, 75 - 78 Cod penal însă nu le-a aplicat corespunzător.

Astfel, instanța de apel, la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpaților, a ținut cont de prevederile art.art.7, 61, 75 Cod penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

La caz, privind gravitatea infracțiunii săvârșite, conform art.16 Cod penal, instanța de apel a reținut că infracțiunea săvârșită, în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil, se atribuie la categoria infracțiunilor grave.

Instanța a constatat că inculpata Ctitor Natalia anterior nu a comis infracțiuni, (potrivit certificatului F- 246, f.d.33 vol. IV), la evidenta medicului narcolog și psihiatru nu se află (f.d.47-49 vol. II), iar la locul de trai se caracterizează pozitiv (f.d.46a Vol. II).

258. La fel, inculpatul Postolachi Nicolae anterior nu a comis infracțiuni, la evidența medicului narcolog și psihiatru ne se află, la locul de trai se caracterizează pozitiv.

Circumstanțe atenuante conform art.76 Cod penal în privința inculpatei Ctitor Natalia nu au fost reținute.

De asemenea, circumstanțe atenuante conform art.76 Cod penal în privința inculpatului

Postolachi Nicolae lipsesc.

Circumstanțe ce ar agrava răspunderea penală a inculpatei Ctitor Natalia, potrivit art.77 Cod penal, nu au fost reținute.

Totodată, circumstanțe ce ar agrava răspunderea penală a inculpatului Postolachi Nicolae, potrivit art.77 Cod penal, instanța nu a reținut.

Astfel, circumstanțele cauzei în ansamblu, și anume faptul că inculpații se caracterizează pozitiv la locul de trai, anterior nu a fost supus răspunderii penale, au la întreținere copii minori, indică la concluzia că în privința acestora este posibilă aplicarea pedepsei sub formă de amendă, însă într-un quantum mai mare de cât cel stabilit de prima instanță, or, caracterizarea pozitivă a inculpaților a creat premise de a aplica o pedeapsă alternativă închisorii, iar la stabilirea unei pedepsei sub formă de amendă urmează a fi reținut gradul prejudiciabil al infracțiunii comise, prejudiciul adus părților vătămate, ne recunoașterea vinovăției, atitudinea inculpaților după comiterea faptelor și anume, Ctitor Natalia, nu s-a sfiind să manipuleze situațiile de ordin juridic.

Prin urmare, circumstanțele descrise supra impun necesitatea de a aplica în privința inculpatei Ctitor Natalia pedeapsă pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. b) Cod penal, pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 1 000 unități convenționale, la fel, instanța considerând necesar de a aplica în privința inculpatului Postolachi Nicolae pedeapsă pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. b) Cod penal, pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 1 000 unități convenționale, ținând cont că săvârșirea infracțiunii de sustragere a fost favorizată de faptul deținerii de către Ctitor Natalia (oficial) și Postolachi Nicolae (neoficial) a funcției de gestionar a unei întreprinderi agricole, instanța de judecată ajunge la concluzia, în calitate de pedeapsă complementară obligatorie, de a o priva pe Ctitor Natalia și a-l priva pe Postolachi Nicolae de dreptul de a gestiona întreprinderi agricole pe un termen de 4 ani.

11. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de apel, au declarat recurs ordinar inculpații Ctitor Natalia și Postolachi Nicolae, invocând temei de drept prevederile art.427 alin.(1) pct. 6), 8) și 11) Cod de procedură penal, solicitând casarea deciziei instanței de apel, în partea învinuirii în săvârșirea infracțiunilor imputate cu pronunțarea unei altei hotărâri.

În motivarea recursului declarat, autorii acestuia invocă argumente similare celor menționate anterior în cererile de apel, descrise în *pct. 3.1., 3.2. din prezenta decizie*, suplimentar indicând că, în conformitate cu prevederile art.391 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, trebuia să pronunțe o sentința de încetare a procesului penal în privința inculpaților, de învinuire a acestor în săvârșirea infracțiunii, prevăzute de art.art.191 alin.(2) lit. b), 352 alin.(1) Cod penal, în temeiul existenței circumstanțelor care exclud tragerea lor la răspundere penală, reușind din următoarele rațiuni: La 05.07.2010 (f.d.1 vol. I), a fost emisă ordonanța de pornire a urmăririi penale (în personam) în privința lui Ctitor Natalia și Postolachi Nicolae, conform semnelor componente de infracțiune prevăzute de art.191 alin.(2) lit. b), c) Cod penal.

Postolachi Nicolae, prin ordonanța din 24.08.2010 (f.d.218 vol. I) a fost recunoscut în calitate de bănuț în săvârșirea infracțiunii, prevăzute de art.191 alin.(2) lit. b), c) Cod penal.

Prin ordonanța din 25.11.2010 (f.d.101a, vol. II) Postolachi Nicolae a fost scos de sub urmărire penală, pe acuzarea lui de săvârșire a infracțiunii de delapidare imputată.

Ulterior, nefiind anulată ordonanța de scoatere de sub urmărire penală din 25.11.2010, la 03.01.2011, Postolachi Nicolae este pus sub învinuire în săvârșirea delapidării, prin ordonanța de punere sub învinuire (f.d.112 vol. II).

Ctitor Natalia, a fost recunoscută bănuită în săvârșirea infracțiunii de delapidare prin ordonanța din 29.09.2010 (f.d.53 vol. II), respectiv, la 29.12.2010 a expirat termenul de menținere a persoanei în statut de bănuit, aceasta fiind: fie scoasă de sub urmărire penală, fie să-i fie înaintată învinuirea.

Abia peste un an și 4 luni, prin ordonanța din 30.01.2012 (f.d.146 vol. IV) Ctitor Natalia a fost pusă sub învinuire în săvârșirea infracțiunii de delapidare.

Tot Ctitor Natalia, prin ordonanța din 26.12.2011 (f.d.29 vol. IV) a fost recunoscută în calitate de bănuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.352 alin.(1) Cod penal, nefiind ulterior, peste 3 luni (și nici până în prezent) pusă sub învinuire prin ordonanță.

În acest context, se stabilește că, reieșind din partea dispozitivă a ordonanței emise la 05.07.2010, s-a dispus ”Pornirea urmăririi penale în privința lui Ctitor Natalia și Postolachi Nicolae la bănuiala acestora de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.191 alin. (2) lit. b) și c) Cod penal”.

Deci, cauza dată a fost pornită concret asupra persoanelor determinate, adică împotriva lui Ctitor Natalia și Postolachi Nicolae, deoarece exista o bănuială rezonabilă că anume dâșii au comis infracțiunea de delapidare imputată.

Prin urmare, din redacția dispozitivului ordonanței rezultă că, organul de urmărire penală chiar din momentul inițial al pornirii urmăririi penale, le-a atribuit lui Ctitor Natalia și Postolachi Nicolae statut procesual de bănuiți, așa cum a indicat încadrarea juridică a infracțiunii și că de această infracțiune sunt bănuiții Ctitor Natalia și Postolachi Nicolae.

Respectiv, ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuit în sensul dispoziției art.63 alin.(1) Cod de procedură penală, este considerată acea ordonanță în care organul de urmărire penală pentru prima dată de la pornirea urmăririi penale expune fapta infracțională ca pe o faptă deja constatată și săvârșită de persoane concrete, în speța dată aceste persoane fiind Ctitor Natalia și Postolachi Nicolae, însoțită de calificarea juridică-penală a faptei.

Prin aceasta, organul de urmărire penală oficializează suspiciunile existente privind săvârșirea unei infracțiuni concrete de către persoane determinate deja, iar în continuare toate acțiunile organului sunt îndreptate spre acumularea de probe întru confirmarea vinovăției acestora.

Conținutul ordonanței de pornire a urmăririi penale din 05.06.2010 este expus într-o manieră, care exclude apariția suspiciunilor față de persoane - altele decât Ctitor Natalia și Postolachi Nicolae, în săvârșirea delapidării.

În contextul dat, urmează a se consemna și despre statuările din jurisprudența constantă a CtEDO, potrivit căreia în materie penală noțiunea de acuzație are un sens autonom, aceasta fiind interpretată ca o notificare oficială care emană de la autoritatea competentă a unui reproș de a fi comis o infracțiune.

Reieșind din legea procesual penală națională coroborată cu jurisprudența CtEDO, statutul de bănuit al unei persoane nu este atribuit acesteia nemijlocit doar prin ordonanța de recunoaștere în această calitate, ci poate îmbrăca și alte forme, acest caracter avându-l orice act implicit, care întrunește condițiile enumerate de legiuitor și conține o acuzație penală

directă în privința unei/unor persoane.

Calitatea de bănuți în privința lui Ctitor Natalia și Postolachi Nicolae le-a fost atribuită acestora din momentul pornirii urmăririi penale, adică din 05.07.2010 și a expirat de drept la 05.10.2010, dată la care organul de urmărire penală urma în mod obligatoriu și necondiționat să le înainteze învinuirea lui Ctitor Natalia și Postolachi Nicolae sau să-i scoată de sub urmărirea penală.

În speța dată, Postolachi Nicolae a fost scos, prin ordonanță, de sub urmărire penală la 25.11.2010, ulterior, nefiind anulată ordonanța dată, i-a fost înaintată învinuirea la 03.01.2011, iar Nataliei Ctitor, i-a fost înaintată învinuirea abia la 30.01.2012.

Respectiv, înaintarea învinuirii de către procuror a fost efectuată cu depășirea termenului legal, or calitatea de bănuți în privința lui Ctitor Natalia și Postolachi Nicolae expirase de drept la 05.10.2010, iar prin faptul, că acestora le-a fost înaintată învinuirea abia la 30.01.2012 și, respectiv la 03.01.2011, organul de urmărire penală a admis o ingerință în garanțiile prevăzute de art.22 Cod de procedură penală.

În contextul dat este relevant de a fi menționată Hotărârea Curții Constituționale prin care s-a dat interpretarea principiului constituțional *non bis in idem*.

Respectiv, potrivit pct.6 din Hotărârea Curții Constituționale nr.26 din 23.11 2010 cu privire la excepția de neconstituționalitate a prevederilor alin.(6) art.63 din Codul de procedură penală (MO 235-240/27, 03.12.2010), principiul constituțional de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă impune în linii mari autorităților publice competente nu numai interdicția de a judeca repetat persoana, dar și interdicția de a urmări de mai multe ori persoana pentru aceeași faptă.

Raportând cele expuse la cauza dedusă judecății, trebuie de reținut că, odată ce a încetat de drept calitatea de bănuți a lui Ctitor Natalia și Postolachi Nicolae, ca urmare a expirării termenelor prescrise de alin.(2) art.63 Cod de procedură penală, le-a creat acestor convingerea fermă că nu mai sunt bănuți și urmăriți penal, adică o situație de certitudine privind finisarea procedurilor penale în privința lor.

Reluarea urmăririi penale contrar cerințelor stipulate în art.22 alin.(2) și art.287 alin. (4) Cod de procedură penală, precum și celor din art.4 al Protocolului nr.7 la Convenție, urmează a fi considerată ca o încălcare a prevederilor legale referitoare la sesizarea instanței prevăzute în art.251 alin.(2) Cod de procedură penală.

Nulitatea reluării urmăririi penale, în cazul dat, poate fi invocată la orice etapă a procesului penal de către părți și se ia în considerație de instanță, inclusiv și din oficiu.

Într-o astfel de interpretare, se conchide că ordonanțele tardive ale procurorului de punere sub învinuire a lui Ctitor Natalia și Postolachi Nicolae, în lipsa ordonanței argumentate de reluare a urmăririi penale, sunt lovite de nulitate absolută, iar actele și acțiunile organului de urmărire penală efectuate după expirarea termenului legal de ținere a persoanei în calitate de bănuț, sunt nule.

Printre garanțiile unui proces echitabil, reglementat de art.6 din CoEDO, se enumera și faptul că carențele autorităților nu pot fi imputabile părților și nu trebuie să-i pună într-o situație defavorabilă și în acest sens solicităm dispunerea încetării procesului penal în privința lui Ctitor Natalia și Postolachi Nicolae, astfel fiind respectate drepturile inculpaților, garantate atât de Constituția Republicii Moldova, CoEDO, cât și de Codul de procedură penală.

În baza ordonanței Procuraturii r-lui Dubăsari din 21.12.2009 (f.d.167 vol. I), a fost dispusă neînceperea urmăririi penale și clasarea procesului penal, intentat în baza unei plângeri din 03.12.2009 a unor persoane, referitor la presupusa înstrăinare a bunurilor de către inculpată.

Ulterior, la 11.06.2010, (f.d.169 vol. I), a fost reluată urmărirea penală contrar prevederilor art.287 alin.(4) Cod de procedură penală.

La reluarea urmăririi penale, nu au fost invocate fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental în cadrul urmăririi precedente, care au afectat hotărârea respectivă, unicul argument servind faptul că Ctitor Ion și alții, relatând aceleași fapte, expuse în plângerea din 03.12.2009, s-au adresat Primului ministru, ceea ce nu poate fi calificat ca fapte noi, recent descoperite sau viciu fundamental.

Aici, putem face trimitere la practica CtEDO și anume hotărârea Nedelcu c. României din 04.08.2005, prin care Curtea a menționat că, guvernul n-a demonstrat că repriza de urmăririi penale închise printr-o ordonanță a procurorului a avut un caracter excepțional (a se vedea a contrario, Withey c. Marii Britanii, no. 59493/00, CEDO 2003-X). Or, redeschiderea urmăririi penale a fost ordonată pe motivul că ancheta inițială nu a fost completă. În acest caz, asemenea lipsuri din partea autorităților nu pot fi imputate reclamantilor și nu ar trebui în concluzie să-i plaseze pe aceștia într-o situație defavorabilă.

Instanța de apel a admis formal și arbitrar apelul acuzării, or, argumentul cheie, invocat de acuzare în apelul său, în privința recurenteii Natalia Ctitor, este acela că, în opinia acuzării, sancțiunea stabilită recurenteii este prea blândă, făcându-se trimitere la poziția subiectivă a instanței de fond, precum că: inculpata, având o pregătire serioasă juridică manipulează cu diverse situații de ordin juridic și împrejurări inexistente, inducând instanța în eroare, ca exemplu - trimiterea, în declarațiile sale, la Ciudin Petru, care a decedat....

Este de menționat că inculpata nu poartă vina pentru faptul că cauza dată, a fost examinată în instanța de fond în perioada 2012 - 2015, între timp, Ciudin Pedru a decedat, iar instanța nu a apreciat obiectiv, că anume declarațiile lui Ciudin Petru puteau avea capacitatea de a schimba radical situația pe capătul de învinuire a recurenteii în săvârșirea samavolniciei, iar decesul acestui, este, exclusiv, în detrimentul recurenteii.

De asemenea, în argumentele sale, acuzarea a invocat că recurenta nu a compensat prejudiciile materiale cauzate prin infracțiune, însă la caz nu a fost înaintată acțiune civilă, pe capătul de învinuire în delapidare, a inculpatei, nici una din victimele, identificate de instanța, nu au relatat despre prejudicierea lor, mai mult ca atât, victimele au declarat instanței că și-au valorificat cota valorică în natură, nu este specificat nici în rechizitoriu, și nici în sentința instanței de fond, în ce quantum și cui anume, urmează a fi compensat presupusului prejudiciu de către inculpată.

Prejudiciul material, potrivit rechizitoriului și sentinței contestate, constă din valoarea bunurilor, presupuse a fi delapidate de inculpată, evaluat, încă, în anul 2 000 (actele de privatizare, anexate la dosar), fără a fi luată în considerare uzura bunurilor, menționată prin actul de revizie economică-financiară a Pan Doragro, perfectat de CCCE și C (f.d.144-146, vol. II).

În pofida constatării inadmisibilității recursului inculpatei, instanța de recurs, totuși, s-a expus asupra unuia din argumentele recurenteii și anume că instanța de apel nu la supus analizei și nu s-a expus asupra cererii Nataliei Ctitor privind administrarea de noi probe, din

27.10.2015, la care sunt anexate noi probe (f.d.202, vol. VII) și a indicat instanței de apel de a se expune asupra acestor înscrisuri, însă decizia instanței de apel recurată, nu se regăsește respectarea indicațiilor instanței superioare și anume, din nou, instanța de apel nu se expune asupra probelor noi, anexate de recurentă, în instanța de apel, probe, care sunt importante, utile și esențiale în examinarea cauzei date.

De asemenea, prin dispozitivul deciziei recurate, se dispune casarea integră a sentinței instanței de fond, se constată vinovăția inculpaților Ctitor Natalia și Postolachi Nicolae în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. b) Cod penal și le aplică pedeapsa, în același timp, casând sentința, instanța de apel trece sub tăcere expunerea sa asupra învinuirii Nataliei Ctitor în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.352 alin.(1) Cod penal.

Este de atenționat, că în cadrul examinării cauzei date în ordine de apel, instanța a admis violarea dreptului recurentei Natalia Ctitor la un proces echitabil, prin neascultarea părții, neoferirea posibilității de a-și susține poziția desinestător sau prin intermediul avocatului său, a admis inegalitatea de arme prin ce a discriminat recurenta în realizarea drepturilor sale procesuale și anume: prin cancelaria instanței de apel, a fost depusă cererea recurentei Natalia Ctitor din 16.10.2018, înregistrată cu nr. intrare 18069, de cercetare suplimentară a probelor. Cererea dată a fost admisă, ulterior instanța ”și-a retras” încheierea de admitere a cererii, iar în dezbateri a interzis recurente și avocatului său de a se expune asupra apelului său (în dispozitivul Deciziei recurate, instanța de apel nici nu nominalizează apelul Nataliei Ctitor).

În pct.76, pag.20 a Deciziei recurate, instanța de apel menționează: Fiind audiată în ședința instanței de apel inculpata a indicat.... - expuneri necorespunzătoare adevărului, or, instanța de apel a refuzat de a audia recurenta și avocatul său în dezbateri.

În continuare, instanța de apel menționează în pct.77, pag.21 a Deciziei recurate: Colegiul penal analizând declarațiile inculpatei prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității lor, le apreciază ca ne fiind veridice... Respectiv, instanța de apel, altfel expus, consideră declarațiile recurente ca fiind veridice, dar, prin dispozitiv ii recunoaște vinovăția în infracțiunea imputată.

După pronunțarea integrală a deciziei, recurenta Natalia Ctitor a solicitat (prin cerere expediată prin mail - dovada se anexează) remiterea procesului-verbal al ședinței de judecată în apel și înregistrarea audio - cerere nesoluționată până în prezent, circumstanțe ce lezează recurenta în dreptul său procesual de a face obiecții asupra procesului verbal al ședinței de judecată și prin consecința de a-și apăra drepturile procesuale încălcate.

Instanța de apel a calificat eronat decizia instanței de recurs, ca o indicație de a se expune pozitiv asupra apelului procurorului, de a agrava sancțiunea pentru Ctitor Natalia și de a recunoaște vinovăția lui Postolachi Nicolae în săvârșirea infracțiunii de delapidare, prin expunerea asupra Procurii din 30.11.2009.

Potrivit conținutului pct.67, pag.15 a deciziei, instanța de apel se expune asupra unor infracțiuni neimputate inculpaților și menționează: Colegiul reiterează că potrivit deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 03.10.2017, recursul inculpatei Ctitor Natalia a fost considerat inadmisibil, din care motive instanța de apel se va expune doar referitor la apelul acuzatorului de stat și la apelul inculpatului Postolachi Nicolae, în partea stabilirii pedepsei lui Postolachi Nicolae pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit. b) Cod penal și lui Ctitor Natalia pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.190

alin.(2) lit. b) Cod penal.

În cazul în care instanța de apel a considerat că Procura din 30.11.2009, este considerată ca un act juridic de conferire lui Postolachi Nicolae a funcției de administrator, pentru a califica infracțiunea în baza art.191 alin.(2) lit. b) Cod penal, instanța trebuia să se convingă că presupusa infracțiune de delapidare s-a produs anume în perioada 30.11.2009 - 01.12.2009, pe când în rechizitoriu, se vorbește despre timpul săvârșirii infracțiunii imputate în perioada lunii noiembrie 2009, data exactă, nefiind stabilită; iar la f.d.71, vol. I, în informația parvenită la CPr Dubăsari, se indică perioada 01.03.2010 - 03.03.2010, la f.d.2 vol. I, în Plângerea comisiei de revizie din 24.05.2010 se indică perioada 2009 - 2010, iar la f.d.143 vol. I, un grup de persoane relatează de 27-29.11.2009, ulterior, persoanele date susțin că nu au careva pretenții materiale sau morale față de Ctitor Natalia, au semnat plângerea fără a o citi.

În cadrul examinării cauzei date, prin care sunt învinuiți Ctitor Natalia și Potolachi Nicoale în săvârșirea infracțiunii contra patrimoniului, a fost necesar de luat în considerare explicațiile Plenului CSJ, expuse în Hotărârea nr.23 din 28.06.2004, cu modificările de până la 18.12.2017, ca fiind o concepție de unificare a practicii judiciare.

Raportat la cauza examinată, nu este identificat proprietarul/propietarii bunurilor - obiecte materiale ale infracțiunii incriminate. Nu pot fi calificate ca titluri de proprietate asupra obiectelor nominalizate în Decizie – Certificatele de proprietate asupra cotei valorice a unui număr impunător de persoane, anexate la materialele cauzei (f.d.8-38 vol. II). Reușind din conținutul Certificatelor nominalizate, acestea indică categoria de bunuri la general și valoarea bănească, atribuită din categoria respectivă de bunuri, din patrimoniul privatizat în anul 2000.

Sub acest aspect, nu este clară poziția instanței, de atribuire a calității de ”victimă” a infracțiunii, persoanelor fizice: Mîrza Măria, Ctitor Ion și Semionov Ion. Aceste persoane, apriori, au declarat instanței, în calitate de martori, că și-au valorificat în natură, cota valorică, distribuită în anii 2000, după privatizarea AF ”Doroțcaia” nu au formulat pretenții de ordin pecuniar față de recurentă și nu au înaintat acțiune civilă.

SRL „Pan-Doragro” - a cărei fondator a fost recurenta, cu împuterniciri de dispune administrare, transportare sau păstrare asupra obiectului material al cauzei date. Tot aici instanța a constatat că nici până în 2005 și nici după, nu au existat contract de administrare a cotelor valorice de către SRL „Pan-Doragro”.

Nu a fost constatată latura obiectivă a infracțiunii de delapidare, or, aceasta se realizează prin însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului.

Instanța de apel, în adoptarea soluției, s-a axat, în exclusivitate, pe actul de primire-predare din 01.03.2005 (f.d.55 vol. I), prin care SRL „Pan-Doragro”, al cărei fondator și administrator era recurenta, a primit de la GȚ PANM un șir de bunuri mobile, printre care se regăsesc: o cositoare KPS - 15 cu nr. de inventar xxxxx în valoare de 13 750 lei, un pres de sortiment cu nr. de inventarieri 4067 în valoare de 2 100 lei și o remorcă de model 2 PTS 4 cu nr. de inventar xxxxx în valoare de 1 900 lei.

În același timp instanța a ignorat și a distorsionat alte, multiple înscrisuri și declarații ale martorilor, care denotă lipsa laturii obiective

Nu a fost constatată latura subiectivă a infracțiunii de delapidare, or, aceasta se caracterizează prin intenție directă și motiv cupizant.

În speța dată, conform celor expuse supra, recurenta n-a avut stăpânirea reală asupra

obiectelor materiale, respectiv, nu a avut nici nu putea avea intenție directă și nici posibilitate personală sau prin darea de indicații de a dispune de acestea.

12. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat, solicitând inadmisibilitatea acestuia dat fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

13. Judecând recursul ordinar, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis, din considerentele arătate în contextul ce urmează.

Pornind de la prevederile art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, se relevă că, judecând recursul, instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care erorile judiciare nu pot fi corectate la această etapă a procedurilor.

Potrivit dispoziției art.434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia. Prin alte cuvinte, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, atunci când se constată admiterea unor erori de drept, care au dus, în consecință, la afectarea echității procedurii desfășurate în apel.

Potrivit art.414 alin.(1) și (5) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Conform art.419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. În corespundere cu art.395 alin.(1) pct. 2) și 3), alin. (4) Cod de procedură penală, în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, categoria și mărimea pedepsei aplicate inculpatului pentru infracțiunea constatată ca dovedită. În toate cazurile, pedeapsa trebuie să fie precizată astfel încât la executarea sentinței să nu apară nici un fel de îndoieli cu privire la categoria și mărimea pedepsei stabilite de instanța de judecată. Conform art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelantului. Potrivit art.417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Conform jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări. Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

La caz, instanța de apel nu a analizat minuțios probele din dosar, nu a dat răspuns la toate capetele din apelurile declarate (*pct. 3.1., 3.2. din prezenta decizie*), a formulat mai multe concluzii care nu se conciliază cu dispozitivul deciziei, prin acestea nerezolvând fondul apelurilor declarate, după cum corect a remarcat și părțile în cererea de recurs.

În general, pentru corectitudinea judecării prezentei cauze, era imperios de a fi supuse analizei și aprecierii toate circumstanțele comiterii infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. b) Cod penal, incriminate ambilor inculpați. De altfel, în cadrul cercetării judecătorești se administrează probe anume pentru lămurirea faptelor și împrejurărilor importante cauzei, sub toate aspectele, în condiții de nemijlocire, publicitate și contradictorialitate, în scopul perceperii directe a probelor de către instanța de judecată pentru formularea opiniei vizavi de vinovăția persoanelor trimise în judecată.

Din conținutul recursului se desprinde că, inculpații critică faptul că instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor legale și a conchis greșit asupra vinovăției lor, pe capătul de acuzare avansat în baza art.191 alin.(2) lit. b) Cod penal, bazându-se în acest sens preponderent pe aceleași probe ca și prima instanță, înțelesul cărora a fost distorsionat, mai mult ca atât, unele probe au fost doar redată în conținutul hotărârii instanței de apel, fără a fi supuse unei aprecieri corespunzătoare.

Colegiul penal lărgit, analizând lucrul judecat de către instanțele ierarhic inferioare constată că, atât sentința cât și decizia instanței de apel sunt afectate de erori procesuale, care nu pot fi remediate în prezenta procedură, din atare considerente cele avansate de recurenți urmează a fi admise parțial, inclusiv din alte motive decât cele specificate de părți, cu remiterea cauzei la rejudecare în Curtea de Apel, în alt complet de judecată.

Pentru a detalia considerațiunile ce fundamentează soluția de trimitere a cauzei la rejudecare, Colegiul penal lărgit pornește de la aceea că, principala problemă adusă în discuție pe orice cauză penală se referă la vinovăția sau nevinovăția persoanei deferite judecării în raport cu faptele infracționale imputate acestuia prin rechizitoriu.

Potrivit textului incriminator, Ctitor Natalia și Postolachi Nicolae, de fapt, au fost puși sub învinuire *inclusiv* pentru că: *”au săvârșit - delapidarea averii străine - adică, însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșită de două persoane cu cauzarea daune în proporții considerabile și samavolnicia adică, exercitarea unui drept presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, dacă s-au cauzat daune în proporții mari drepturilor intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice, în următoarele circumstanțe:*

în perioada lunii noiembrie 2009, data exactă în cadrul urmăririi penale nu a fost posibil de stabilit, fondatorul și administratorul SRL „PanDorAgro” Ctitor Natalia împreună și după o înțelegere prealabilă cu Postolachi Nicolae, care era împuternicit prin procură din 03.11.2009 cu funcții de administrare a SRL „PAN - Doragro”, au delapidat averea străină, adică ilegal au însușit bunurile, care reprezintă cota valorică a cotașilor SRL „PanDorAgro” și SRL „CipDorAgro”, care au fost încredințate în administrarea acestora și anume: o cositoarei KIIC 5 cu numărul de inventariere xxxxx cu valoarea de 13 750 lei, un pres de sortiment cu numărul d inventariere 4067 cu valoarea de 2 100 lei, un tractor de model T-25 cu numărul de inventariere 4632 și valoarea de 2 900 lei, o marcatoare de îngrășămintă de model HPY -0.5 cu numărul de inventariere 4 279 cu valoarea de 350 lei și o remorcă de

model 2 IITC4 cu numărul de inventariere xxxxx și valoarea de 1 900 lei, pe care le-au înstrăinat unor persoane neidentificate în cadrul urmăririi penale. Prin aceste acțiuni, cotașilor SRL „PanDorAgro” și SRL „CipDorAgro” le-a fost cauzat un prejudiciu material în proporții considerabile în sumă de 21 000 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Ctitor Natalia se învinuiește că, a comis infracțiunea prevăzută de art.191 alin.(2) lit. b), c) Cod penal - delapidarea averii străine adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințați în administrarea vinovatului săvârșit de către două persoane cu cauzarea de daune în proporții considerabile.”

Postolachi Nicolae Petru, de fapt, a fost pus sub învinuire inclusiv pentru că: ”a săvârșit - delapidarea averii străine - adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințați în administrarea vinovatului, săvârșită de două persoane cu cauzarea de daune în proporții considerabile și pătrunderea și rămânerea ilegală în domiciliul unei persoane tară consimțământul acesteia și refuz de a părăsi la cererea ei săvârșită cu aplicarea violenței, în următoarele circumstanțe:

-în perioada lunii noiembrie 2009, data exactă în cadrul urmăririi penale nu a fost posibil de stabilit, fondatorul și administratorul SRL „PanDorAgro” Ctitor Natalia împreună și după o înțelegere prealabilă cu Postolachi Nicolae, care era împuternicit prin procură din 03.11.2009 cu funcții de administrare a SRL „PAN - Doragro” a delapidat averea străină, adică ilegal au însușit bunurile care reprezintă cota valorică a cotașilor SRL „PanDorAgro” și SRL „CipDorAgro”, care au fost încredințate în administrarea acestora și anume: o cositoarei KIIC 5 cu numărul de inventariere xxxxx și valoarea de 13 750 lei, un pres de sortiment cu numărul de inventariere 4067 și valoarea de 2 100 lei, un tractor de model T-25 cu numărul de inventariere 4632 și valoarea de 2 900 lei, o marcatoare de îngrășămintă de model HPY -0.5 cu numărul de inventariere xxxxxcu valoarea de 350 lei și o remorcă de model 2 IITC4 cu numărul de inventariere xxxxx și valoarea de 1 900 lei, pe care le-au înstrăinat unor persoane neidentificate în cadrul urmăririi penale. Prin aceste acțiuni, cotașilor SRL „PanDorAgro” și SRL „CipDorAgro” le-a fost cauzat un prejudiciu material în proporții considerabile în sumă de 21 000 lei.”

Prin rechizitoriu, acțiunile inculpaților, în drept, au fost încadrate pe acest episod în baza art.191 alin.(2) lit. b), c) Cod penal – ”delapidarea averii străine - adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului săvârșită de către două persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile” (f.d.177-178 vol. IV).

Instanța de apel casând sentința și pronunțând o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece a depășit limitele învinuirii formulate inculpaților, concluzionând că: „... instanța de apel se va expune prin prezenta decizie doar referitor la apelul acuzatorului de stat și la apelul inculpatului Postolachi Nicolae, în partea în partea stabilirii pedepsei lui Postolachi Nicolae pentru comiterea infracțiunii prevăzute de **art.190 alin.(2) lit. b)** Cod penal și lui Ctitor Natalia pentru comiterea infracțiunii prevăzute de **art. 190 alin.(2) lit. b)** Cod penal, dar și în partea învinuirii aduse inculpatului Postolachi Nicolae pe art.179 alin.(2) Cod penal..., instantaneu, ținând cont că săvârșirea infracțiunii **de sustragere a fost favorizată de faptul deținerii de către Ctitor Natalia (oficial) și Postolachi Nicolae (neoficial) a funcției de gestionar a unei întreprinderi agricole**”(pct.67, 264 decizia instanței de apel), or, asemenea împrejurări nu se

regăsesc în rechizitoriu.

Mai mult, a constatat în mod divergent și neclar că: ”*Fiind audiată în ședința instanței de apel inculpata a indicat că **nu se consideră vinovată**, probele care sunt anexate la materialele cauzei o dezvinovățesc.*

*Colegiul penal lărgit, analizând declarațiile inculpatei prin prima prevederilor art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității lor, **le apreciază ca ne fiind ne veridice**, fiind oferite cu scopul de a se eschiva de răspunderea penală, mai mult, declarațiile inculpatei sunt combătute prin probele ce vor fi analizate infra” (pct. 76., 77., din decizia instanței de apel).*

Or, divergențele conținute în descriptivul deciziei adoptate, denotă o neclaritate totală privind constatarea vinovăției inculpaților de săvârșirea faptelor infracționale incriminate, încadrarea juridică a acțiunilor lor.

La fel, instanța de apel a trecut în revistă dovezile administrate pe episodul incriminat inculpaților pe art.191 alin.(2) lit. b) Cod penal, dar nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete, de fapt și de drept, invocate în rechizitoriu, și nu a indicat motivele pentru care a respins probele aduse în sprijinul apărării.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că, instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, și că recursul ordinar este întemeiat.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art.436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale - asupra motivelor esențiale indicate în cererile de apel și în măsura competenței sale asupra motivelor din recursurile declarate, nominalizate în prezenta decizie.

Instanța de apel necesită să țină cont de toate circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță, în strictă conformitate cu cerințele legii, să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunii imputate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală și jurisprudența CtEDO.

Luând în considerație faptul identificării unor erori ireparabile la etapa judecării recursului ordinar, dar și argumentele recurenților aduse în susținerea *nulității anumitor ordonanțe* adoptate în cadrul procesului penal, instanța de apel, cu ocazia dispunerii acestora, urmează să le verifice și să se expună *inclusiv* și în privința lor.

13. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de către inculpații Ctitor Natalia și Postolachi Nicolae, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2019, în cauza penală în privința lui *Ctitor Natalia xxxxx și Postolachi Nicolae xxxxx*, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la 27 iulie 2020.

Președinte

Anatolie Țurcan

Judecători

Elena Cobzac

Victor Boico

Nicolae Craiu

Victor Burduh